

ŠLOVENSKI vestnik

Lefnik IXX.

Celovec, petek, 10. julij 1964

Štev. 28 (1144)

Ob koncu šolskega leta

Spet se je končalo šolsko leto in za mladino ter njene učitelje je napočil čas velikih poletnih počitnic. To je čas oddiha, hkrati pa tudi čas priprav na novo šolsko leto: za otroke, ki bodo obiskovali prvi razred ljudske šole, se bo s počitnicami končalo brezskrbno detinstvo in se bodo jeseni znašli pred prvo resnejšo življenjsko nalogo; za šolarje, ki bodo v teh dneh delali sprejemne izpite na višjih šolah, bodo tedni počitnic nujno izpolnjeni s pripravami na bodoči študij; za vse tiste, ki so svoje šolanje zaključili, pa pomeni konec šolskega leta začetek novega življenjskega obdobja — poklicnega dela.

Torej je konec šolskega leta neke vrste mejnik, ob katerem je prav, da koroški Slovenci tudi kot narodna skupnost napravimo obračun, ki nam bo služil za izhodišče, ko se bo jeseni začelo novo šolsko leto.

Pri tem moramo seveda takoj v začetku ugotoviti, da vprašanje našega šolstva še ni in tudi ne more biti zadovoljivo rešeno tako dolgo, dokler se bo reševalo mimo neposredno prizadetih oziroma proti njihovim upravičenim zahtevam. Posledice takega reševanja so se najbolj jasno pokazale ob zakonitvi sedanjega tako imenovanega manjšinskega šolstva, ko smo se koroški Slovenci znašli v tragičnem konfliktu, da po eni strani šolskega zakona iz leta 1959 iz načelnih pomislekov ne moremo priznati, po drugi strani pa nas vsiljena dejstva primorajo, da se borimo za njegovo dokončno izvedbo in dosledno izvajanje ter se v praksi poslužujemo »pravic«, ki nam jih jamči. Kakšne so te »pravice«, ni treba znova navajati; znano je, da se vsako leto znova ponavlja diskriminacijski plebiscit v obliki priprav k slovenskemu oziroma dvojezičnemu pouku in da število teh prijav od leta do leta nenehno pada. Tako sta več kot dve tretjini slovenskih otrok — kljub baje demokratičnemu in vzornemu zakonu — brez zakonito zajamčenega pouka v materinščini, pa tudi pouk prijavljenih otrok je v mnogih primerih vse prej kot zadovoljiv.

Ko delamo obračun o pravkar končanem šolskem letu, torej ne moremo mimo tega, da ne bi spet z vso resnostjo opozorili na nevarno stanje zlasti na področju obveznega šolstva. Ne delamo tega zato, ker bi hoteli vedno samo kritizirati, pač pa iz razumljivega vzroka, ker gre za vprašanja, ki so za nas življenjsko važna.

Priznamo, da so bili tekom minulega šolskega leta storjeni nekateri koraki naprej: imenovan je bil strokovni nadzornik za slovensko srednjo šolo in za pouk slovenščine na koroških srednjih šolah; konstituirali so se deželni šolski svet in okrajni šolski sveti, v katere je deželna vlada na predlog obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev imenovala tudi zastopnike slovenske manjšine. Ne glede na to, da način imenovanja naših zastopnikov ni ravno najboljši izraz enakopravnosti (vse druge zastopnike v šolskih svetih imenuje vsaka interesna skupina sama, le imenovanje slovenskih predstavnikov je zakon pridržal deželni vladi, kakor da koroški Slovenci ne bi bili dovolj zreli, da sami odločamo o svojem zastopstvu), pa vseeno pomeni korak naprej, da bomo vsaj s posvetovalno pravico lahko sodelovali pri delu posameznih šolskih svetov.

S tem pa bi bili tudi že na koncu z naštevanjem več ali manj pozitivnih ukrepov, kajti vsa druga vprašanja so do danes ostala nerešena. Sicer je bilo razpisano mesto okrajnega šolskega nadzornika za dvojezične ljudske in glavne šole, toda šele po njegovem imenovanju bomo lahko ocenili, do kakšne mere bo prosvetno ministrstvo upoštevalo tozadevni predlog obeh slovenskih organizacij, ki ga je odobril tudi deželni šolski svet. Nadalje se je — po osemnajstih letih! — premaknilo z mrtve točke vprašanje učnih načrtov za dvojezično ljudsko šolo, vendar je v tej zvezi slišati, da so v teku prizadevanja, po katerih naj bi bil slovenski pouk še naprej izpostavljen diskriminacijam, ob katerih ne more biti govora niti o taki dvojezični šoli, kot jo predvideva sedanji manjšinski šolski zakon, da sploh ne govorimo o ureditvi, ki bi nam jamčila resnično enakopravnost na šolskem področju. In končno je mimo vseh

Šovinizem je slep in nepopoljšljiv

Kakor smo razbrali iz časopisja, je Koroška dijaška zveza nameravala prirediti prihodnjo nedeljo po maši v Gospej Sveti pri vojvodskem prestolu slavje v spomin na zadnje ustoličenje koroškega kneza pred 550 leti. List »Naš tednik-Kronika« je za to priložnost napovedal romanje v Gospo Sveto.

To napovedano spominsko slavje je izvabilo na plan poznana nemška nacionalistična domovinska združenja, ki vidijo v tem spominskem slavju na častiljiv zgodovinski obred provokacijo in »nevarnost za nedeljeno Koroško«. Takoj so v desničarskem tisku našli odmev in tam objavili tudi poziv na svoje pristaše, da se zberejo k protestnemu zborovanju na istem mestu in ob istem času.

V ta spor se je končno vključila varnostna direkcija za Koroško in skušala posredovati. Koroška dijaška zveza je nato izrazila svojo pripravljenost, da skupaj z domovinskimi združenji izvede to spominsko slavje, ki naj hkrati manifestira »stoletno mirno sožitje« obeh narodov v deželi. To ponudbo je predstavništvo tako imenovanih domovinskih združenj odklonilo in s tem postavilo spet enkrat na laž sicer tako hvalisano geslo o stoletnem mirnem sožitju.

Včeraj je prišlo v tem za »nedeljeno Koroško tako nevarnem sporu« do rešitve na ta način, da je pristojno okrajno glavarstvo prepovedalo obema prirediteljema napovedane manifestacije odnosno demonstracije pred zgodovinskim prestolom.

Nočemo se dotakniti vprašanja umestnosti ali neumestnosti nameravanega spominskega slavja ne na mestu edinstvenega zgodovinskega obreda, kjer je ob knežjem kamnu prišla do zraza slovenska demokratična oblast, marveč na mestu, kjer se vojvoda ni več brigal za podložnega kmeta in je le-tega delil s fevdi vred že svojim vazalom — to je stvar Koroške dijaške zveze in njenih mentorjev — pač pa smo mnenja, da je v današnjem času zbliževanja narodov in priznanega načela koeksistence tudi med različnimi družbenimi sistemi ter v času prizadevanja za združeno Evropo demonstracija nemškega nacionalnega šovinizma po tako imenovanih koroških domovinskih združenjih vsekakor bolj anahronistična kakor nameravana igra mladostnih idealistov.

V istem listu, kjer masno objavljajo obsodbo italijanskega šovinizma po italijanskem zagovorniku na procesu v Milanu, češ da razstreljevanje električnih drogov ne more pomeniti udara na italijansko državno oblast, pomeni za koroške nemške šoviniste skromno mladinsko slavje zgodovinskega obreda nevaren udar na nedeljeno Koroško.

Šovinizem je res slep in nepopoljšljiv! To so na ta način lahko spoznali tudi mladi študentje, ki so ob tej priložnosti hkrati tudi videli, kje povsod je šovinizem našel svojo podporo in poľhuo: videli in spoznali so, da prihaja do izraza zlasti v krogih, ki so jim po svetovnonazornih pogledih posebno blizu. Morda pa je ravno v tem mogoče najti tudi opravičilo za njihov korak, katerega posledice jih bodo — upamo — napotile k razmišljanju.

Med de Gaullovim obiskom v Zahodni Nemčiji:

Francosko-nemško soglasje brez soglasja

Že v dobi prejšnjega zahodnonemškega kanclerja Adenauerja, ki je skupno s francoskim predsednikom de Gaullem skoval »os Bonn-Pariz«, se francosko-nemško prijateljstvo ni razvijalo brez težav in nikdar ni doseglo tiste harmonije, o kateri sta sanjala oba stara državnika. Zdaj, ko se Bonn s kanclerjem Erhardom vedno bolj oteša prejšnjega Adenauerjevega vpliva, pa se v toliko poudarjeno soglasje med Francijo in Zahodno Nemčijo čedalje pogosteje vsiljuje nesoglasja, ob katerih med obema državama proglašeno »večno prijateljstvo« le še za silo prikriva dejstvo, da ima vsaka posamezna država več lastnih kot obe skupnih interesov.

To je prišlo do izraza tudi med nedavnim obiskom francoskega predsednika de Gaulle v Bonnu, kamor je prispel v spremstvu predsednika vlade in sedmih ministrov. Kljub tej »invaziji« francoskih državnikov pa kancler Erhard očitno ni bil pripravljen ugoditi vsem željam de Gaulle in so si poročila o razgovorih precej edina v oceni, da je ostal obisk brez konkretnih rezultatov. Nekateri so celo mnenja, da je bilo med razgovori doseženo obojestransko soglasje edinole v tem, da ni soglasja.

Za de Gaulle je seveda najbolj boleče, da Erhard ni hotel razpravljati o ustanovitvi skupnega francosko-nemškega delovnega odbora, ki naj bi skrbel za izboljšanje in poglobitev političnega, gospodarskega in vojaškega sodelovanja med zahodnoevropskimi državami.

Erhard pa je najbolj razočaran, ker so razlike v glediščih o evropski uniji potisnile v ozadje nekatera druga posebno za Bonn važna

ostalih problemov ostalo nerešeno tudi vprašanje ustanovitve posebnega oddelka za manjšinsko šolstvo pri šolski nadzorni oblasti, kot je predvideno v državni pogodbi.

Obračun u vsem tem ni preveč razveseljiv. Nasprotno nam hkrati, ko na eni strani priznavamo nekatere korake naprej, na drugi strani povzroča resne skrbi, ki nam nalagajo dolžnost, da koroški Slovenci tudi kot narodna skupnost izkoristimo čas počitnic — ne za oddih, marveč za temeljite priprave na novo šolsko leto.

Novi volilni zakon

MORA BITI RES DEMOKRATIČEN

V razpravo o reformi in demokratizaciji volilnega zakona se je vključila tudi Avstrijska liga za človekove pravice, ki je na vse tri v parlamentu zastopane stranke naslovila poziv, da pri načrtovani reformi volilnega zakona upoštevajo v členu 21 Splošne deklaracije o človekovih pravicah in v členu 3 dodatnega protokola k Evropski konvenciji v zaščito človekovih pravic in temeljnih svobod zasidrano načelo enakovrednosti oddanih volilnih glasov, ki v sedanjavi avstrijski ustavi še ne prihaja dovolj do izraza. Konkretno kršenje tega načela bi predstavljala zakonodajni določeni minimalnega odstotka glasov za dosego poslanskega mandata. Poleg tega pa bi tako določilo avstrijsko volilno pravo le še bolj kompliciralo.

Avstrijski obisk v Švici...

Zvezni kancler dr. Klaus je v spremstvu zunanjega ministra dr. Kreiskega in državnega sekretarja dr. Bobleterja te dni bival na obisku v Švici. Avstrijske predstavnike je ob tej priložnosti sprejel tudi švicarski zvezni prezident Ludwig von Moos, ki je poudaril dobrososedske odnose med obema sosednjima državama ter naglasil, da te stike še posebno krepi in pogloblja skupno članstvo obeh dežel v EFTA.

Sploh je bilo v izmenjavi mnenj med avstrijskimi in švicarskimi državniki največ govora o vprašanjih evropske gospodarske integracije ter je kancler Klaus izrazil željo, da bi Švica razumela Avstrijo, ki bo v bližnji bodočnosti stala pred važnimi odločitvami, h katerim jo sili njen gospodarski položaj.

... in romunska delegacija v Avstriji

Na povabilo vicekanclerja dr. Pitterman na biva trenutno na obisku v Avstriji veččlanska vladna delegacija iz Romunije, ki jo vodi podpredsednik vlade Gheorghe Apostol. Ob sprejemu na dunajskem letališču sta vicekancler dr. Pittermann in podpredsednik Apostol izmenjala pozdravne besede ter naglasila potrebo po dobrih odnosih med sosednjimi državami.

Vicekancler Pittermann je v svojem govoru poudaril, da so se narodi podonavskih držav iz nedavne preteklosti naučili, da so dobri sosedski odnosi najboljše jamstvo za mir, medtem ko je podpredsednik Apostol izrazil prepričanje, da je vsak narod dolžan pripremati k mednarodnemu sporazumevanju in ohraniti miru ter da se tudi prebivalstvo dežel z različno družbeno ureditvijo lahko sporazumeva na načelih nevtralnosti in medsebojnega spoštovanja.

Mladina treh sosednih dežel

se je udeležila srečanja na Opčinah pri Trstu

Na Opčinah pri Trstu je bilo pred nedavnim veliko mladinsko srečanje, katerega se je udeležilo okoli 3000 mladincev in mladink iz Italije, Jugoslavije in Avstrije, med temi tudi zastopniki slovenske mladine na Koroškem. Podobna mednarodna srečanja mladine so bila že v zadnjih dveh letih in jih nameravajo prirediti tudi v bodoče z namenom, da se mladi ljudje sosednih dežel med seboj bolje spoznajo, da razširijo in poglobijo sodelovanje ter utrdijo medsebojne prijateljske odnose.

Letošnje mladinsko srečanje treh sosednih dežel je bilo izpolnjeno s kulturnimi in športnimi prireditvami, veliko časa pa je bilo posvečenega tudi zabavi in plesu. Sodelovali so številni ansambli in solisti iz posameznih dežel ter prispevali h temu, da je bilo srečanje mladine res prijetno, pestro in zabavno.

Zbrana mladina pa se je zavedala tudi globljega pomena svojega srečanja, ki je potekalo pod geslom »Mir, prijateljstvo in sodelovanje«. V tem smislu so spregovorili zastopniki posameznih mladinskih organizacij, ki so izpovedali: Mir — to je tisto, kar vsi narodi sveta potrebujejo, če si hočejo ustvariti boljše življenje; prijateljstvo — to je tisto, kar naj bi vsakogar preko državnih meja navdušilo, da mir v svetu ohrani; sodelovanje — to je tisto, kar nas veže s prijatelji. Pripadamo tisti generaciji mladih, ki ji formalne pregrade med narodi in državami pomenijo iz dneva v dan manj. Ne družijo nas samo mladost, prijateljstvo in dobra volja; v nas so tudi želje po sožitju s katerikoli članom človeštva, ki mu pripadamo!

V tem duhu je mladina sosednih dežel preživela tri dni v iskrenem prijateljstvu, v navezovanju medsebojnih stikov in v želji, da bi se mlada dekleta in fantje ne glede na narodno pripadnost in mejo tudi v bodoče srečavali in sporazumevali v skupnem jeziku — jeziku mladosti, prijateljstva in dobre volje.

Težnje po inflaciji

V ZAHODNOEVROPSKIH DRŽAVAH

V zadnjem času se v vrsti zahodnoevropskih držav vedno bolj pojavljajo inflacijske težnje kot posledica visoke gospodarske ekspanzije zadnjih let. Z namenom, da bi jih ublažili, so izvedle posamezne države že vrsto ukrepov, tako notranjih kot zunanjih. Krči se obseg javnih del in nekoliko zavirajo tudi aktivnost v gradbeništvu; zaostrejejo se pogoji za nakupe na kredit; na javnem sektorju se izvajajo ukrepi z namenom znižanja proračunskih izdatkov in povečanja davkov; v okviru čisto finančnih ukrepov je bila v nekaterih državah zvišana obrestna mera in denar »podražen«, hkrati pa se zaostrejejo pogoji za kreditiranje zasebnega sektorja.

Vse to kaže, da je položaj dokaj resen, vendar se izvajajo tudi ukrepi za zaustavitev širjenja inflacijskega pritiska. Značilna poteza sedanjega inflacijskega vala je gibanje kapitala. V podobnih situacijah so po vojni države, v katerih je prišlo do inflacijskih pojavov, izvajale ukrepe za to, da bi pritegnile inozemski kapital. Tako je bilo večkrat v Veliki Britaniji; vlada je dvigala diskontno mero, da bi tako pritegnila inozemska sredstva.

V sedanjem položaju izvajajo države, ki jih je zajel inflacijski val, ukrepe, preračunane na docela nasproten učinek — da bi preprečile dotok inozemskega kapitala, kar je mogoče razložiti z dejstvom, da je prišlo do nekaterih inflacijskih pojavov v državah z aktivno plačilno bilanco, za kar je najboljši primer Zahodna Nemčija. Švica ima negativno trgovinsko bilanco, vendar so njena pasiva močno krita z dotokom inozemskega kapitala, kar med drugim razlagajo tudi s stabilnostjo in konvertibilnostjo švicarskega franka, s politično gotovostjo in tudi z bančno skrivnostjo. Vendar je že pred nekaj leti nesorazmerno velik dotok inozemskega kapitala začel pritiskati na notranjo likvidnost. V takšnem položaju je švicarska narodna banka že leta 1960 sklenila z drugimi švicarskimi bankami neke vrste gentlemenški sporazum, katerega namen je bil omejiti dotok inozemskega kapitala v Švico. Švicarske banke so prenehale sprejemati inozemske depozite na pokaz, temveč jih sprejemajo le z odpovednim rokom treh mesecev, in sicer brez plačila obresti, razen hranilnih vlog do zneska 20.000 švicarskih frankov. Poleg tega so otežkočeni plasmaji inozemskega kapitala v švicarske vrednostne papirje ter naložbe v nepremičnine. Ker pa tudi ti ukrepi niso bili dovolj učinkoviti, je bila marca letos sprejeta posebna konvencija o inozemskem kapitalu, ki je dobila zakonsko veljavo in je obvezna za vse švicarske banke.

Med državami Evropske gospodarske skupnosti je položaj nekoliko drugačen, vendar ni v vseh državah enak. Zahodna Nemčija in Francija imata dotok inozemskega kapitala, ki podobno kot v Švici pritiska na notranje ravnotežje. V Belgiji se v glavnem vzdržuje relativno ravnotežje, medtem ko ima Italija pasivno plačilno bilanco in je zadnji čas izpostavljena znižanju deviznih rezerv, ki postajajo, čeprav so znatne, čedalje večji problem.

Da bi ublažila pritisk, ki ga povzroča na notranje ravnotežje nesorazmerno velik presežek plačilne bilance, je zahodnonemška vlada izvedla nekatere ukrepe, da bi omejila dotok inozemskega kapitala, hkrati pa pospešila plasma lastnega kapitala na ameriškem trgu. Ena največjih težav Nemčije je tudi vprašanje zaposlenosti odnosno problem razpoložljive delovne sile. Ker je Nemčiji inflacijski pritisk prizanesel, saj je obdržala relativno stabilnost cen, se je po delni inflaciji v drugih zahodnoevropskih državah povečalo inozemsko povpraševanje po nemškem blagu, kar se bo vsekarot izrazilo v bodočem razvoju cen. Leta 1963 je znašal presežek nemške trgovinske bilance 6 milijard mark nasproti 3,5 milijarde v letu 1962. Res je, da ima Nemčija pasivno bilanco storitev in da je leta 1963 izvozila tudi nekoliko več kapitala, vendar je bil lani povečan dotok inozemskega zasebnega kapitala. Med ukrepi, ki jih je vlada uvedla v tej zvezi, je tudi dajanje prednosti domačemu kapitalu pri vpisu novo razpisanih posojil in večje obdavčenje obresti, ki jih dobivajo inozemski lastniki nemških obilicij. Odprto pa je vprašanje, če bodo ti ukrepi dovolj učinkoviti.

Tudi v Franciji so izvedli gotove ukrepe, da bi preprečili dotok inozemskega kapitala. Od aprila 1963 dalje je bankam prepovedano plačevanje obresti na zahtevke, ki jih imajo tujci na računih, in prepovedano je izkoriščanje teh sredstev za kratkoročne naložbe. Od avgusta 1963 dalje so omejene možnosti zadolževanja Francozov v inozemstvu, ker so bili sprejeti predpisi, ki določajo pogoje teh zadolžitvev, tako glede obresti in rokov kot tudi glede višine posojil.

Ceprav je gospodarska ekspanzija, ki jo preživljajo, izzvala gibanje kapitala proti državam Skupnega trga, se je to gibanje okrepilo tudi z integracijo teh držav in prizadevanjem kapitala izven integracijskega območja, da bi si pravčasno zagotovil udeležbo v prednostih, ki jih prinaša razširjeni, integrirani trg, kateri je relativno učinkovito zavaro-

Delovna skupnost alpskih sejmov hoče razširiti svoje področje

Na povabilo trgovinske zbornice in mestnih oblasti je sekretar Delovne skupnosti alpskih sejmov Rudolf Vonficht vodil razgovore v Benetkah, kjer so se zbrali zastopniki tamkajšnje industrije, trgovine in pristanišča. Poseben poudarek pa je dajala navzočnost bavarskega ministra za gospodarstvo in promet dr. Schedla in italijanskega državnega sekretarja Carona.

Med razgovori je bilo ugotovljeno, da mora biti Delovna skupnost alpskih sejmov deležna večje podpore s strani gospodarstva in trgovine ter je bilo sklenjeno, da bodo kot asociirane ali dopisne članke skupnosti sprejeli nadaljnje pomembne sejmje, mednarodna industrijska in gospodarska podjetja in druge ustanove, ki so zainteresirani na uspešnem razvoju alpskih sejmov in meddržavne trgovine. Prvi tožadavni stiki so bili vzpostavljeni z ustreznimi ustanovami v Benetkah, prav tako pa so o možnostih za poglobitev sodelovanja razpravljali tudi med nedavnim velesejmom v Trstu, kjer so se zbrali predstavniki Avstrije, Italije in Jugoslavije.

Ta prizadevanja kažejo, da bo Delovna skupnost alpskih sejmov še bolj uspešno izpolnjevala nalogo kot koordinator na vseh področjih trgovine in gospodarstva sosednih držav.

Tudi na letošnjem Avstrijskem lesnem sejmu — Koroškem sejmu v Celovcu (6. do 16. avgusta) bo urejen poseben poštni urad, ki bo posloval od 3. avgusta dalje. V rabi bo grafično lep oblikovan poseben poštni žig, kar bo nova privlačnost zlasti za zbiralce znamk.

Kolonializem izgublja zadnje postojanke

Bivša kolonija Njasa je postala svobodna država Malavi

»Vse, kar hočemo, je, da postanemo gospodarji v svojem domu, v svoji deželi in na svoji celinii; če je to izdajstvo, potem bodimo vsi izdajalci.«

To je bilo geslo, pod katerim se je ljudstvo Njase borilo za svobodo, za pravico, da brez tujega varuštva odloča o lastni usodi. Po dobrih sedmih desetletjih britanske nadvlade je bila ta borba končana z uspehom. Kar se je mnogim v tej deželi še pred komaj tremi ali štirimi leti zdelo kot lepe, toda v tedanjih pogojih še nedosegljive sanje, je postalo resničnost. Ime Njasa, kot simbol suženjskega življenja pod tujo nadvlado, je zginilo z zemljevida Afrike: nova neodvisna država, ki je bila kot britanska kolonija znana pod tem imenom, se od 7. julija dalje imenuje Malavi.

Pod britanskim protektoratom je bila bivša Njasa vse od leta 1891, pred petnajstimi leti pa je bila vključena v tako imenovano Centralnoafriško federacijo (skupno z Južno in Severno Rodezijo), ki se je kot umetna državna tvorba kolonialistov razbila konec lanskega leta.

Osvobodilne težnje afriškega prebivalstva nove države Malavi so prišle prvič do vidnejšega izraza v času prve svetovne vojne. Pod vodstvom Johna Chelembweja so se Malavijci leta 1915 dvignili k upor, ki pa so ga Britanci v krvi zadušili. Osvobodilno gibanje je potrebovalo več desetletij, preden se je spet opomoglo od krvavega udara. Po drugi svetovni vojni je bil ustanovljen Afriški nacionalni kongres Njase in osvobodilno gibanje se je postopoma spet razvilo in utrjevalo ter začelo kazati svojo pravo moč leta 1953,

Čipkarstvo - slovenska umetna obrt

ki uživa priznanje širom po svetu

Zadnjo nedeljo je bil v Križankah v Ljubljani drugi čipkarski festival Slovenije, ki se ga je udeležilo okoli 1400 čipkarič iz cele Slovenije. Član izvršnega odbora glavnega odbora SZDL Slovenije Tone Fajfar je v svojem otvoritvenem govoru naglasil pomen te panoge umetne obrti, ki je znana in priznana širom po svetu.

Festival je organiziralo podjetje »Dom«, katerega direktor je ob tej priložnosti med drugim dejal: Vzemite v roke ta beli cvet, slovensko čipko, in praznujte ta lepi čipkarski praznik z vsemi 14.000 ženskami, ki še goje to lepo umetnost. Ta praznik naj bo klic z najlepšimi željami vsem tistim 150.000 ljudem, ki širom po Jugoslaviji še delajo v različnih vejah domače obrti. V svojem govoru je tudi navedel, da bi prihodnji čipkarski festival priredel čez tri leta, ko bodo zagotovili tudi mednarodno udeležbo in tako bo Ljubljana postala evropska borza za čipko.

van pred konkurenco tretjih držav s carinskim zidom. Zato ni slučaj, da se je v zadnjih letih znatno povečala udeležba ameriških družb v inozemstvu, bodisi z odpiranjem podružnic, bodisi z odkupom akcij državnih podjetij. Večina ameriških zasebnih investicij je usmerjena zlasti v države Skupnega trga, predvsem v Zahodno Nemčijo in Francijo, ne upoštevajoč Velike Britanije, ki je med industrijskimi državami za ameriški kapital še vedno najbolj privlačna.

Ce bi državam Evropske gospodarske skupnosti primanjkovalo kapitala, bi bil položaj drugačen. Vendar pa so tudi same v takem položaju, da za svoj kapital iščejo čim ugodnejši plasma, odtod pa tudi zaostrena konkurenca na domačem trgu, kar še bolj zaplete boj proti inflaciji.

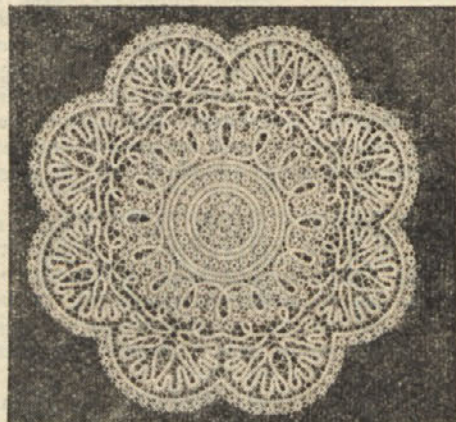
v dobi ustanavljanja Centralnoafriške federacije.

Upirajoč se vključitvi Njase v to federacijo, ki so jo kolonialisti ustanovili samo zato, da bi utrdili svoje položaje v tem delu Afrike, je kongresu uspelo zbrati okoli sebe najširše plasti domačega afriškega ljudstva ter voditi močno in dobro organizirano kampanjo proti kolonialističnemu režimu. V glavnem mestu dežele Zombi je prišlo do velikanskih demonstracij in do novega terorja, ki ga je svetovna javnost obsodila kot barbarstvo. Vodja afriškega nacionalnega kongresa dr. Kastings Kamusu Banda je bil aretiran, gibanje pa so preprečevali. Toda osvobodilno gibanje se je bilo že močno zakoreninilo in nasilje kolonialistov je imelo prav obraten učinek od tistega, ki so ga kolonialisti želeli. Ljudstvo Njase je še uporneje nadaljevalo svoj boj za osvoboditev in že leta 1960 so bili Britanci pod vedno večjim pritiskom afriških množic prisiljeni na popuščanje. Dogodki so si potem hitro sledili: od prvih domačih ministrov v krajevni vladi mimo ustavne konference, na kateri je bila Njasi priznana samouprava, pa do dokončne neodvisnosti, ki je bila slovesno proglašena prejšnji torek.

Z dosegom neodvisnosti po so se za mlado državo Malavi začele druge težave. Vsled dolgoletnega kolonialnega režima je dežela vsestransko zaostala in nova vlada bo morala zdaj zastaviti vse sile za razvoj gospodarstva. Vsekakor pa je dežela, ki je Britancem služila le kot dobaviteljica cenene delovne sile, po desetletjih tujega gospodarstva, zapostavljena in zatiranja vzela usodo v lastne roke in bo svobodno ubirala pot v lepšo bodočnost.

V okviru festivala so podelili nagrade za razstavljene čipke, in sicer zlato, srebrno in bronasto medaljo za najboljše odkupne postaje ter nagrade za najboljše čipkarice, ki so poslale svoje izdelke na razstavo. Ta razstava je prirejena v Viteški dvorani Križank in bo odprta do jutri; n arazstavi klekljarice obiskovalcem tudi pokažejo, kako se čipke delajo.

Poleg tega je festival čipkarstva obsegal tudi kulturno-umetniški spored, v kate-

rem sta sodelovala Slovenski oktet in folklorna skupina »Tine Rožanc«. Nato so podelili najstarejšo čipkarico, 89-letno Marjano Šubic, ki še kleklja, vendar se festivala ni mogla udeležiti. Posebne časti so bili deležni tudi najstarejša navzoča čipkarica in najstarejši čipkar (oba stara 87 let) ter najmlajše čipkarice, stare 5, 6 in 7 let. Najbolj zanimiv del festivala pa je bilo hitrostno tekmovanje v klekljanju, kjer so morale tekmovalke izdelati konjička iz čipk, medtem ko so za zaključek priredili udeležencem festivala operno predstavo.

POŠIROKEM SVETU

WASHINGTON. — Predstavniki dom ameriškega kongresa je z 231 proti 174 glasovom sprejel program ameriške pomoči tujini v višini 3300 milijonov dolarjev.

KOLN. — Bivši član zločinske gestapo Kurt Wiese ki je obdolet, da je lasnoročno umoril okoli 100 židovskih otrok, je »zginil« brez sledu. Wiese je bil aretiran oktobra lanskega leta, vendar so ga proti kavciji 4000 mark spet izpustili na svobodo z obveznostjo, da se mora trikrat v tednu javiti na policiji. Konec maja pa je Wiese zginil in prevladuje mnenje, da je s pomočjo prijateljev zbežal v inozemstvo.

NEW YORK. — Pododbor OZN za dekolonizacijo je z 20 glasovi sprejel resolucijo, s katero poziva Varnostni svet, naj prisili Portugalsko, da bo svojim kolonijam priznala neodvisnost. Pri glasovanju proti resoluciji nihče ni glasoval, Avstralija, Velika Britanija, Italija in Amerika pa so se glasovano vzdržale. V resoluciji je navedeno, da se položaj v portugalskih posestih v Afriki čedalje bolj slabša in je zato Portugalsko treba prisiliti, da se bo ravnala po priporočilih Generalne skupščine in Varnostnega sveta OZN.

MADRID. — Theodor Soucek, ki je bil leta 1947 zaradi neonacistične dejavnosti obsojen na smrt in pozneje pomilostjen, je bil prejšnji teden aretiran v Madridu. Nekaj časa je živel v Južni Afriki, kjer pa so ga izgnali.

ATENE. — V grškem parlamentu je prišlo do spopada med poslanci in demonstranti ter je bil eden izmed poslancev težko poškodovan da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Do demonstracij in spopada je prišlo v zvezi z razpravo o ciprskem vprašanju.

DENVER. — Sovjetski veleposlanik v Washingtonu Dobrinin je znova pozval Ameriko, naj umakne svoje čete iz Evrope, ker je to nujno potreben korak, če naj bi popustila napetost na svetu. Dobrinin je govoril tudi o razorožitvi kot o življenjsko važnem problemu: Amerika in Sovjetska zveza se lahko medsebojno uničita in zato ni potrebe, da se s tem bahajo ali da tekmujejo v novih načinih uničevanja.

RIO DE JANEIRO. — Oba doma perurjskega kongresa sta sprejela zakonski osnutek o izvajanju agrarne reforme. To dejstvo ocenjujejo kot pomemben uspeh vlade predsednika Beldanda Terryja v prizadevanjih za ureditev preteklih nacionalnih vprašanj. Zdaj pričakujejo, da bo vlada razstila presežno zemljo, ki je v rokah maloštevilnih veleposednikov.

DUNAJ. — Zveza Židov, pregnanih po nacističnem režimu, je sporočila, da je bivši esesovski oficir, vojni zločinec Zech-Neunthwich, ki je pobegnil iz zahodnonemškega zapora, zdaj v Južni Afriki. V teku so pogajanja med predstavniki zahodnonemškega pravosodnega ministrstva in južnoafriškimi oblastmi o izročitvi tega vojnega zločinca.

NEW YORK. — Ameriški pravosodni minister Robert Kennedy je izjavil, da bo po predsedniških volitvah v novembru odstopil s položaja pravosodnega ministra. Hkrati je povedal, da se ni odločil, ali bi kandidiral za podpredsednika na listi demokratske stranke, če bi mu predsednik Johnson to ponudil.

PARIZ. — Prvič po suški krizi so se prejšnji teden spet začela trgovinska pogajanja med Francijo in Združenim arabsko republiko. Po obnovitvi diplomatskih stikov naj bi ta pogajanja prispevala k normalizaciji trgovine med obema državama.

BERLIN. — Kol »škandal brez primere« ocenjujejo odločitev zahodnonemškega senata, ki je znamenito sovjetskemu pianistu Sviatoslavu Richterju prepovedal gostovanje v zahodnem Berlinu. Šele pred nedavnim so zahodnonemške oblasti prepovedale gostovanje moskovskega baleta, pa tudi sedanjo odločitev je zahodnonemški senat sprejel v soglasju z banskimi vlado.

SIoux FALLS. — Guverner Pennsylvanije Scranton je zahteval od republikanske stranke, naj za predsedniškega kandidata imenuje človeka, »ki bi mislil na mir in ki ne bo ravnal impulzivno«. Po njegovih besedah je Ameriki potrebna trdna zunanja politika, tako da v resnici ne bi moglo priti do vojne.

BEOGRAD. — Predsedstvo zveznega odbora Zveze borcev NOV Jugoslavije je obravnavalo svojo mednarodno dejavnost v prvih šestih mesecih tega leta in ugotovilo, da je razmeroma ugodno ozrečje v mednarodnih odnosih pozitivno vplivalo na naraščanje zanimanja in naporov nacionalnih združenj borcev po svetu za tesnejše sodelovanje z jugoslovansko organizacijo borcev. Združenje jugoslovanskih borcev je v skladu s splošnimi napori za mir in prijateljske odnose med državami in narodi razvilo zelo živahno in plodno sodelovanje z nacionalnimi organizacijami borcev v deželah Evrope, Afrike in Amerike. Hkrati pa se je združenje jugoslovanskih borcev uspešno uveljavilo tudi v delu mednarodnih organizacij borcev in mednarodnih komitejev bivših internirancev.

VATIKAN. — Vatikanski tiskovni urad je sporočil, da je papež Pavel VI. dokončil 14. septembra začetek treletnega dela ekumenskega koncila.

WASHINGTON. — Oba doma ameriškega kongresa sta sklenila povišanje dohodkov poslancev, ki bodo znašali 30.000 dolarjev (780.000 šilingov) na leto, to je v našem denarju 65.000 šilingov mesečno. Hkrati bodo zvišane tudi plače ameriških uradnikov, in sicer za 3 do 22 odstotkov. Odločitev kongresa je v javnosti izzvala zelo deljne komentarje. Mnogi poslanci se bojijo težav, ko se boro morali novembra polegovati za glasove volivcev, pa tudi predsednik Johnson, ki je ameriško ljudstvo pozval k varčevanju, baje ni zadovoljen s to odločitvijo.

LONDON. — Britanski laburisti so spet ostro napadli sedanjo vlado ter predsedniku Douglas-Homemu in nekaterim ministrom očitali, da so svoječasno podpirali politiko popustljivosti napram Hitlerju, zdaj pa sodelujejo s Francijo, preostali fašistični diktatorjem tiste dobe. Laburistična stranka se zavzema za trgovanje z vsemi državami, tudi s Kubo in vzhodnoevropskimi deželami, jo pa odločno proti temu, da bi fašistom prodajali orožje.

PRAGA. — Vsekrščanska mirovna konferenca v Pragi, katere se je udeležilo nad tisoč duhovnikov in teologov, je ob koncu pozvala vlade in parlamente sveta, naj se zavamejo za miraljubno sožitje, za popolno razorožitev, za neodvisnost vseh dežel in za odstranitev gladi v svetu.

Bodimo obzirni!

V eni zadnjih številke smo na tem mestu govorili o »lepem vedenju«, ki prav tako spada med dolžnosti kulturnega človeka kot na primer branje knjig ali obiskovanje raznih kulturnih prireditve. Če hočemo veljati za kulturne ljudi, se moramo torej kulturno obnašati. H takemu obnašanju pa nedvomno tudi spada, da smo obzirni, da ne mučimo sebe in okolice — skratka da se ne predajamo živčnosti, tisti slabosti, ki jo vse preveč radi smatramo za bolezen današnjega časa.

Drži: živimo v času hitrega življenjskega tempa, ki močno obremenjuje tudi naše živce. Vendar pa moramo imeti v sebi toliko moči, da premagujemo slabo voljo in čemerno razpoloženje, ker le tako bomo ostali »znosni« za okolico, v kateri živimo. Morda se pri tem ravnamo tudi po naslednjih nasvetih:

● Ne smatraj vsake življenjske neprijetnosti za katastrofo!

Samo tisti, ki si podzavestno želijo trpeti, začenjajo novi dan z upanjem, da jim bo šlo vse po sreči, da bodo vsi iz okolja do njih prijazni in ljubeznivi. Razsoden človek pa se mora zavedati, da so povsem normalne različne neprijetnosti, drobne nezgode in nesporazumi. Kolikor te ovire niso odločilne in pogubne, jih prenašamo kot nekaj vsakdanjega in nujnega, ne kot katastrofe, ampak kot običajne, vsakdanje nadloge. Lahko se zaradi njih jezimo, ne smemo pa dovoliti, da bi posegle v naše duševno ravnanje in povzročile živčno napetost. Naučiti se je treba nad vse važne tehnike premagovanja in nevtraliziranja teh vsakdanjih težav. Nanje moramo biti pripravljeni.

● Ne predvajaj plošče svojih nadlog!

Uraunovečen odnos do resničnosti zahteva od vsakega človeka spodobnost, da zna razlikovati med neznansko prasko in pravo rano. Občutek za resničnost pa si je lažje ohraniti, če se zavedamo, da vsaka sovražnost v okolju ni naperjena naravnost na vas. Zlovoljnega človeka lahko primerjamo z osebo, ki ima samo eno ploščo, nima pa gramofona. Da bi zaigral ploščo svojih tegob, obiskuje tak človek prijatelje, znance in celo neznanke, ki imajo gramofon. »Ploščo« nosi vedno s seboj.

● Ne upravičuj svoje slabe volje!

Slabo voljo pogosto upravičujemo in opravičujemo z najrazličnejšimi, često lažnimi razlogi. Včasih si pravimo: »Smo pač takšni,« ko da bi s tem imela biologija kaj opraviti. Drugi spet valimo krivdo na druge: »Tega človeka sploh ne morem prenašati.« Pogosto sežemo po drugih, v našem času zelo razširje-

DRUGA LETOŠNJA PREMIERA V BREŽAH:

Shakespeareov „Beneški trgovec“

Čeprav je letošnja drugo premiero na Petrovi gori v Brežah prekinil dež in tako onemogočil, da bi se pred številno publiko razvila predstava do konca, je bil sobotni »mokri« večer kljub temu lep užitek — seveda po zaslugi igralskega ansambla, ki je pod vodstvom Hannesa Sandlerja spet enkrat dokazal, da je njegova posebna moč v komediji, zlasti pa še v interpretaciji Shakespeara, kateri si je v Brežah že pridobil domovinsko pravico.

Mnogo Shakespeareovih del smo že videli in slišali v Brežah in gotovo ne bo pretirano, če izrazimo mnenje, da se je doslej izvrstilo le malo drugih avtorjev, s katerimi bi imel ansambel toliko uspeha. Sobotna žal samo delna predstava pa kaže, da v Brežah tekom zadnjih let še vedno niso izčrpali vseh možnosti, ki jih nudijo Shakespeareove komedije: že tistih nekaj prizorov, ki so se odvijali do prekinitve, kljub dežju in odprtim dežnikom priča, da je igralska skupina na najboljši poti, da prav z »Beneškim trgovcem« doseže nov višek.

Ob predstavi, ki je že pred svojimi vrhunci utonila v dežju, je seveda težko govoriti o posameznih vlogah oziroma igralcih. Brez vsakega pretiravanja pa lahko ugotovimo, da so vloge izredno dobro razdeljene in da je tudi tehnična plat vzorno rešena. Marsikateri igralec, ki se pri Schillerjevem »Don Carlosu« morda še ni mogel povsem razviti, je tokrat dosegel toliko večjo prodornost, pa tudi razlika med »stariimi« in »mladimi« člani ansambla v tem komadu ni več tako očitna, tako da upravičeno lahko govorimo o vsestransko dozoreli uprizoritvi.

Ravno zaradi tega igralska skupina v Brežah zasluži, da bi v prihodnjih tednih imela več sreče tudi glede vremena, kajti prepričani smo, da se bo potem jubilejna 15. sezona poletnih iger na Petrovi gori razvila v nov uspeh.

nih razlagah in govorimo o živčnosti moderne civilizacije, o hitrem tempu življenja itd., preveč radi pa pozabljamo sebe in lastno krivdo.

● Ne zbiraj »krivice«!

Človek se ima za največjega prijatelja samega sebe. Vendar pogosto ne ve, da podzavestno ravna prav nasproti svojim lastnim koristim. S svojim ravnanjem, s svojim nepravilnim odnosom do resničnosti »zbiralec krivice« dobesedno vabi nase vse mogoče neprijetnosti. Sproti pozablja na to, da njegovo lastno ravnanje ni pravilno, dobro pa pomni vsak hud pogled drugih. Zmeraj je pripravljen, boriti se proti številnim »sovražnikom«, pozablja pa, da ustvarja te »sovražnike« najbolj pogosto sam s svojim ravnanjem. Včasih je takemu človeku še ljubše, da podleže, ker se potem v notranjosti joče nad svojo nesrečo, češ, samo njemu se lahko zgodi kaj takega.

● Ne podlegaj neprijetnostim!

Nomalen človek nadlogi ne podleže, ampak jo premaga. Zaveda se, da je povprečno dober rezultat, če izmed desetih poskusov enkrat uspe. Če se mu posreči, ima to za posebno srečo, poseben uspeh. Drugače pa ljubitelj trpinčenja svoje duševnosti: temu pomeni neuspeh vir novih, dolgotrajnih muk.

Umrli je prof. dr. Samec

znanstvenik mednarodnega slovesa

V Ljubljani je prejšnji teden umrl prof. dr. Maks Samec, redni profesor ljubljanske univerze od njene ustanovitve leta 1919, redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, upravnik kemičnega inštituta »Boris Kidrič« v Ljubljani, dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, član Leopoldinske akademije prirodoslovcev v Halle v Nemčiji, častni član avstrijskega društva kemikov, predsednik jugoslovanske sekcije mednarodnega društva za radiobiologijo itd.

Življenjsko delo pokojnega znanstvenika je silno obsežno ter je bil deležen številnih domačih in tujih priznanj in odlikovanj. Bil je znanstvenik velikega formata ter je z njegovo smrtjo zgubila slovenska in z njo jugoslovanska znanost res izrednega človeka.

Poletne kulturne prireditve

Spored za prihodnji teden

● V BREŽAH:

- 10. julij — Schiller: DON CARLOS
- 11. julij — Shakespeare: BENEŠKI TRGOVEC
- 15. julij — Shakespeare: BENEŠKI TRGOVEC
- 16. julij — Schiller: DON CARLOS
- 17. julij — Schiller: DON CARLOS
- 18. julij — Shakespeare: BENEŠKI TRGOVEC

Vse predstave se začnejo ob 20. uri.

○

● V LJUBLJANI:

- 13. julij — gostovanje plesne skupine HET NATIONALE BALLET iz Amsterdam; na sporedu: Sulta v belem (E. Lalo), Simonija za zabavo (Don Gillis), Shira (A. Hovhanness), Ples kadejev (J. Strauss).
- 17. julij — gostovanje folklorne ansamble ATTILA JOZSEF iz Budimpešte.
- 18. julij — komorni koncert ansamble SE-BASTIAN KVARTET iz Luxemburga.

Začetek predstav ob 20. uri.

KULTURNE DROBTINE

● V celovškem Domu umetnikov je trenutno razstava graškega društva umetnikov, na kateri je zastopanih 18 članov s skupno 66 deli, ki predstavljajo posrečen pre-rez skozi sodobno ustvarjanje na področju slikarstva in plastike. Razstava, ki jo je odprl deželni glavar Wendenig s posebnim poudarkom na tesni stiki med Koroško in Štajersko, ostane odprta do 20. julija.

● Prejšnji teden so v Linzu položili temeljni kamen za novo univerzo, ki bo zgrajena do leta 1966. Simbolični akt je v navzočnosti številnih gostov izvedel zvezni prezident dr. Schürf. Gradbeni stroški bodo znašali okoli 85 milijonov šilingov, ki jih bo poleg mesta Linza in dežele prispevala tudi država. Za začetek bo imela univerza (za socialne in gospodarske vede) 13 stolic in 1000 študentov, pozneje pa naj bi se razširila na 18 stolic in 2000 študentov.

● V Karlovih Varih na Češkoslovaškem se je zadnjo nedeljo začel 14. mednarodni filmski festival, na katerem sodeluje 40 držav iz Evrope, Afrike, Azije in Latinske Amerike. Med festivalom je tudi vednevrni simpozij mladih filmskih delavcev iz azijskih, afriških in latinskoameriških držav.

● Na posvetovanju v Helsinkih so se predstavniki dveh evropskih televizijskih organizacij, Evrovizije in Intervizije, sporazumeli o medsebojni izmenjavi programov. Prav tako pa so izrazili tudi željo, da bi na vsem evropskem področju uvedli enoten sistem barvne televizije, s katero nameravajo začeti že prihodnje leto, in sicer z izmenjavo poskusnih oddaj med Londonom, Parizom in Moskvo.

● V Franciji so predvajali prvi film v esperanto, ki se imenuje »Angoroj« (Strah). Avtor in režiser tega filma je Jacques-Louis Mahe iz Francije.

Položaj avstrijskega gozdarstva (Konec)

Kar tiče razvoj na domačem trgu s hlodovino, je ta, kar tiče cen, kljub nazadovanju cen leta 1961 še vedno zadovoljiv. Ovire postavlja gozdarstvu le prepoved izvoza hlodovine.

INOZEMSKA TRŽIŠČA

V prvih povojnih letih je bil izvoz lesa nosilni steber našega narodnega gospodarstva. Še leta 1952 je izvoz lesa predstavljal 20% vsega avstrijskega izvoza. Medtem se je položaj bistveno spremenil. Že leta 1957 se je z naraščanjem drugih eksportov delež izvoza lesa zmanjšal na 14%, lani pa, ko je vrednost skupnih eksportov znašala 34,2 milijarde šilingov, je delež vrednosti izvoza lesa znašal le še dobrih 9%. To in dejstvo, da smo 1957 izvozili še za 3,6 milijarde šilingov lesa, lani pa za 400 milijonov šilingov manj, kaže, da pomen lesa v avstrijski zunanji trgovini pada. Ta razvoj za gozdarstvo ni dober, čeprav gre sedaj na drugi strani več finalnih izdelkov iz lesa v inozemstvo, kot jih je šlo pred leti. Inozemsko povpraševanje za našim lesom je dober regulator cen lesa, domača lesna industrija pa s svojimi cenami gozdarstvo lahko duši, če inozemske konkurence ni. Primer z brusnim lesom je za to zgovoren dokaz.

Gozdarstvu so — kar tiče izvoza lesa — naložene nekatere omejitve. Ena med njimi je že omenjena prepoved izvoza hlodovine. Ta prepoved je sicer že dobila nekatere »luknje« z dodelitvijo posebnih kontingentov izvoza, katerih obseg pa ne znaša niti 4% letnega poseka lesa. Toda tudi te kontingente ni lahko realizirati, ker se v glavnem nanašajo na vrste lesa, ki jih sploh ni mogoče novovčiti, vsled česar ostanejo kontingenti neizkoriščeni.

Od skupnega avstrijskega izvoza

lesa je lani odpadlo 90% na območje EGS. Avstrijski izvoz lesa je torej docela odvisen od razvoja na tem tržišču. Če se EGS pri uvozu lesa usmeri na druge dežele, potem je usoda nadaljnjih eksportov avstrijskega lesa popolnoma odprto vprašanje. Posebno skrb povzroča izvoz lesa v Zapadno Nemčijo, ki je prej pokupila do 40% vsega avstrijskega izvoženega lesa, lani pa le še 20%. Sicer je medtem delež Italije na našem izvozu lesa narasel na 70%, toda nestabilne gospodarske razmere v Italiji in že parkratno razvrednotenje lire nikakor niso dobro znamenje, da imamo Italijo za glavnega partnerja oz. odjemalca lesa. To toliko bolj, ker smo med tem takorekoč docela izgubili holandski trg.

Lani jeseni se je podražil prevoz lesa po ladjah, vsled česar se je tudi ruski, kanadski in skandinavski les na evropskem tržišču podražil za blizu 10%. To upravičuje upanje, da se bomo s svojim lesom morebiti vsaj za nekaj časa spet uveljavili na nemškem in na holandskem trgu. Najboljše sredstvo za uveljavljanje avstrijskega lesa pa bi bila popolna liberalizacija na lesnih tržiščih, ker bi bila v stanju, da prepreči ali vsaj o-mili nevarnost dumpinga s strani vzhodnih dežel. Večja gospodarska skupnost se lažje brani dumpinga, kot neka država sama za sebe.

CENE, MEZDE IN DAVKI V GOZDARSTVU

Že uvodoma smo videli, da so cene lesa v naši državi od leta 1957 skupno vzeto nekam stabilne. Mezde gozdnih delavcev pa so medtem narasle za 40%. Ker je v naši državi večina gozda v območju visokih pogorij, nadalje zaradi tega, ker data narava in tudi zakonodajalec

gozdarstvu zelo stroge predpise glede rabe gozda, je izenačenje vedno dražje in tudi vedno bolj skopo odmerjene ročne delovne sile z ustrezno mehanizacijo dela v gozdu in spravlja lesa sila težavno. V tem pogledu smo dosti na slabšem kot gozdarstvo Kanade, skandinavskih držav in Sovjetske zveze, ki ročno delovno silo nadomeščajo z velikimi stroji in napravami. Edino prednost pred temi deželami ima naše gozdarstvo v geografski legi naše države do držav, ki v Evropi les potrebujejo. Stroški transporta lesa pri izvozu so v vrsto evropskih držav, ki les potrebujejo, za nas nižji kot za prej omenjene dežele.

Ob vedno bolj razpetih »škarjah« cen in mezd ima naše gozdarstvo svojo slabo stran v obdavljenju gozdarstva. Z uvedbo novih enotnih vrednosti leta 1957 se je v našem sistemu obdavljenja davek na dedovanje povečal tudi za tridesetkrat. Tudi zemljiški davek z vsemi dokladi, ki se ravna po njem, je v gozdarstvu od leta 1952 narasel za 400 odstotkov. K temu še pridejo dohodninski davek in davek na blagovni promet. Tako je avstrijsko gozdarstvo eno najbolj obdavljenih gozdarstev v Evropi.

GOZDARSKA POLITIKA

Po računih FAO bo do leta 1975 v Zapadni Evropi letno primanjkovalo 44 milijonov kubičnih metrov lesa. Gozdarstvo torej lahko računa na večjim izvozom, kot doslej, vendar le pod pogojem, da

■ v kratkem času zboljša omrežje gozdnih cest,

■ odpravi sedanje zgube lesa pri njegovi sežnji in spravilu,

■ poveča gozdne površine z zasaditvijo kmetijsko nerentabilnih strmi travnikov in pašnikov.

Ti ukrepi zahtevajo mnogo kapitala po nizkih obrestih, kajti stolet-

no produkcijsko obdobje in izredno nizko obrestovanje v te namene naloženega kapitala ne dovolujeta, da bi se gozdarstvo posluževalo običajnih bančnih kreditov. Krediti iz sredstev ERP bi za te namene odgovarjali, vendar je njihov sedanji obseg 25 milijonov šilingov letno vse prenižek, da bi bilo mogoče z njimi na široko ukrepati. Tudi postopek za njihovo doseg je še vse preveč kompliciran in popolnoma zastarelo.

Mimo zahteve po obsežnejših kreditih proti nizkim obrestim ima naše gozdarstvo do družbe tudi še druge želje. Le-te se nanašajo zlasti na vprašanja v zvezi z izvedbenimi zakoni na novi zakon o gozdarstvu in na vprašanja v zvezi s pravičnejšim obdavljenjem gozdarstva.

Pri reševanju vseh teh vprašanj in pri gozdarski politiki sploh je treba imeti pred očmi sware primeri Italije, Španije in Anglije, pa tudi primeri drugih dežel in pokrajin, kjer so bili gozdovi uničeni in kjer stane njihova obnova milijarde, ko bi jih pred leti lahko obnovili z milijoni. Prav gotovo je prav in dobro, da ima gozdarstvo v svoji dejavnosti postavljene zakonite okvire, to toliko bolj, ker gozd v naših pogojih ni le dobavitelj lesa, marveč vrši še druge eminentne in v uvodu navedene funkcije v prid splošne blaginje. Toda vsak zakoniti okvir postane v tem trenutku za posameznika in tudi za skupnost cokolj in breme, čim prične nagibati h temu, da je njegovo uveljavljanje zgolj še stvar birokracije, ki misli probleme gozdarstva, zlasti pa malih gozdnih posestnikov reševati z administrativnimi ukrepi prepovedi in dovoljenj. Tako birokracija pričrta dušiti samoiniciativo in soddgovornost. Tako birokracija navadno sproži napake, katerih posledice mora pozneje skupnost plačevati z dragimi denarji, preden jih je v stanju odpraviti. Kakor je to splošno resnica, tako velja to

tudi za naše gozdarstvo. V našem primeru velja to toliko bolj, ker imamo — prvič — po deželah, kjer gozdarstvo našemu najbolj konkurira, veliko bolj sproščeno gozdarsko zakonodajo, kot jo ima naše gozdarstvo in — drugič — ker je v drugih deželah obdavljenje gozdarstva in prodaje lesa veliko milejše, kot je pri nas.

Gozdarstvo ne potrebuje le zakonitega okvira, naše gozdarstvo je treba tudi primerno potrebam pospeševati in mu nuditi pomoč tam, kjer jo najbolj potrebuje. Ob naraščajočem pomenu gozda in gozdarstva se je treba otestiti gotovih starih mišljenj, ki so v moderni družbi in v modernem gospodarskem dogajanju zgubila svojo upravičenost. V našem gozdarstvu je treba dati več poudarka šolanju manjših gozdnih posestnikov in vzpodbujanju k sodelovanju med njimi in k njihovi združitvi. Potem tudi zakonite prepovedi in predpisi za nje ne bodo breme, marveč napotilo k racionalizaciji in intenzivaciji gospodarjenja z gozdovi v skupno korist družbe in njenih činiteljev. Če k uvoduoma postavljenem pomenu gozda zaključno še dodamo, da od lesa v gozdu ne živi gozdni posestnik, marveč stotisoči, ki so zaposleni pri njegovem spravilu in predelavi in če ponovimo, da cene lesa določa kupec in ne gozdni posestnik, potem ni treba pospeševanja gozdarstva naložiti samo gozdnemu posestniku, marveč to breme deliti med njim in industrijo za predelavo lesa, ki vendar dela z lesom največje dobičke. V kolikor pa ti skupni prispevki ne zadoščajo, mora priskočiti s svojo blaginjo na pomoč tisti, ki ima od gozda tudi svoje nesporne koristi, to je skupnost.

Le tako bo naše gozdarstvo lahko kos svojim funkcijam in nalogam, ki izvirajo iz ravnokar opisanega položaja.

(po AIZ)

Obvestilo staršem

ZARADI ODHODA OTROK
NA LETOVANJE V SAVUDRIJO

Prva skupina otrok za letovanje v Savudriji odpošuje s Koroške v nedeljo, dne 19. julija t. l. Otroci vstopajo v vlak v Celovcu in v Podrožici.

Zbirališče otrok in čas zbiranja so določeni tako-le:

Celovec: ob 10.20 uri v čakalnici II. razreda na prvem peronu glavne železniške postaje;

Podrožica: ob 13.30 uri na peronu železniške postaje.

V Beljaku to pot otrok ne bomo prevzemali, zato prosimo vse starše iz Gornjega Roža in od Zilje, da pripeljejo otroke v Podrožico.

Na vsakem zbirališču čaka po en spremljevalec oz. spremljevalka. Starše prosimo, da na zbirališčih otroke osebno izročijo spremljevalcem skupine in da jih ob povratku dne 8. avgusta na istih zbirališčih od spremljevalcev spet prevzamejo.

Starši otrok, ki so bili sprejeti v prvo skupino, prejmejo te dni pisмено obvestilo. Pisμένο obvestilo pa dobijo pravočasno tudi starši, katerih otroci so bili sprejeti v drugo skupino.

Za drugo skupino je trenutno še nekaj prostih mest in starši, ki bi želeli svoje otroke poslati na letovanje, naj jih prijavijo najkasneje do 20. julija tega leta.

Druga skupina odpošuje 8. avgusta na letovanje in se vrne 28. avgusta 1964.

Počitniška kolonija

Neurje je povzročilo veliko škode

V Slovenjem Šmihelu je prejšnji teden izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju kmetice Ottilije Rauscher. Poslopje je pogorelo do temeljnega zidovja. Zgorele so tudi vse zaloge letos spravljene krme ter eno tele. Nastala škoda cenijo na okoli 250.000 šilingov.

Hudo neurje je preteklo soboto proti večeru povzročilo veliko škodo v okraju Velikovec in Št. Vid ob Glini. V okolici Št. Vida je pustošila toča ter uničila do 30 odstotkov pričakovanega poljskega pridelka. V občini Möbling je strela udarila v gospodarsko poslopje neke kmetije, ki je do cela zgorelo, ogenj pa je uničil tudi kmetijske stroje in letos vskladiščeno seno. Tudi cenijo požarno škodo na okoli 500.000 šilingov.

Tudi v Tolstem vrhu pri Grebinju je strela uničila gospodarsko poslopje pri kmetu p. d. Omanu. Ogenj se je širil z veliko naglico ter zajel tudi že zelo staro stanovanjsko poslopje in ga večidel uničil. Po požaru nastala škoda znaša okoli 400.000 šilingov.

Veliko škodo na poljskih kulturah je neurje napravilo tudi na Djekšah.

Leše pri Št. Jakobu

Zadnje nedeljo smo ob izredno veliki udeležbi žalnih gostov spremili na zadnji poti Terezijo Gabriel, ki je po dolgih letih bolehanja in številnih operacijah umrla v 64. letu starosti. Že leta 1950 ji je umrl mož in od takrat je morala sama nositi skrb za družino, dom in gostilno. V zadnjih letih se je njeno zdravstveno stanje vidno poslabšalo, vendar je trpljenje do zadnjega prenašala s pogumom in zavirljivo dobro voljo.

Gabrielova gostilna je bila, posebno dokler je živel mož Janez, priljubljeno zbirališče naših ljudi od blizu in daleč. Tudi v letih nacističnega nasilja je častno izpolnila vlogo kot založišče borcev za svobodo; v najtežjih dneh protifašističnega boja in v letih po vojni so mnogi naši narodni delavci našli tu prijeten dom — Janez in Terezija sta jim bila v pravem pomenu besede oče in mati. Mnogi se še spominjajo neštetih srečanj, razgovorov in sestankov v Gabrielovi hiši, spominjajo pa se tudi tistih nepozabnih poletnih večerov, ko se je na vrtu Gabrielove gostilne ubrano oglašala slovenska pesem.

Terezijo Gabriel bomo ohranili v častnem spominu, žalujočim svojcem pa velja naše iskreno sožalje.

po naši zemlji

Šola za hribolazce

Alpinizem pomeni višjo stopnjo planinstva. Izraziti šport je alpinizem pravzaprav novejša doba, toda vzpenjanje in obvladovanje skalnatih sten in planinskih vrhov izvira že iz starodavnih časov, predvsem zaradi vojaških potreb.

Tudi Slovenci so navdušeni alpinisti in ta šport z ljubeznijo gojijo že mnoga desetletja in se na tem področju uveljavljajo tudi v širokem svetu. Planinska zveza Slovenije je odlično zasnovana in vodena alpinska organizacija in izdaja vsebinsko pestro in oblikovno lepo revijo Planinski vestnik. Koroški Slovenci smo tudi ljubitelji gora in radi obiskujemo planine in prav Slovensko planinsko društvo ima hvaležno nalogo, da še bolj odpira z organizirano dejavnostjo čuda in krasote planinskega sveta. Plemenito planinstvo je priznano mednarodnega značaja in pristni planinci različnih narodnosti so dragoceni graditelji mostu med seboj.

Pravo, drzno in večkrat vratolomno hribolazstvo in plezanje po skalnatih stenah pa zahteva potrebno šolanje in znanje. Avstrijski alpinisti so tudi svetovno znani ter to zvrst športa smiselno in načrtno pospešujejo s potrebnim šolanjem in posredovanjem

potrebnega znanja za hribolazce. Zadnje soboto popoldne so v Košuti ob primerni slavnosti izročili svojemu namenu šolo za hribolazce, ki jo je odprla organizacija „Prijatelji narave — Naturfreunde“. Slavnost je bila pri spominskem kamnu, ki spominja na smrtno ponesrečene hribolazce v Košuti. Krajevni predsednik društva je pozdravil številne navzoče slavnostne goste, med temi znanega himalajskega plezalca ing. Fritza Moravca.

Predsednik štajerske organizacije „Prijatelji narave“ je v svojem govoru naglasil, da podobne šole niso iznajdbe novega časa, ker o hribolazstvu in smučanju učijo v šolah že od nekdaj, vendar to ne zadoštuje. Vedno se najdejo mladi navdušeni hribolazci, ki brez nujnih pogojev in s pomankljivim znanjem skušajo zmagovati skalnate stene gora v tveganih planinskih turah, kar je lahko usodno, ker gore so zahtevale že mnoge žrtve. Šola ima namen in nalogo mladim idealistom posredovati potrebno znanje za planinski šport na podlagi strokovno dognanih izkušenj. Pobudnik za šolo v Košuti in nje vodja je ing. Moravec, ki vodi podobno šolo že v Moserbodnu v Kaprunu.

Strogo - toda še premalo

Varnostni organi v okviru deželnih žandarmerijskih poveljstev za Koroško so meseca junija odvzeli 22 voznih dovoljenj šoferjem, ki so jih zasačili v alkoholiziranem stanju. Proti povzročiteljem dima in hrupa so v istem časovnem razdobju napravili 231 ovadb in naložili 473 kazni v lastnem območju. Motorizirane prometne patrulje so izrekle zaradi kršenja prometnih predpisov številna posvarila, napravile 272 ovadb in naložile 1415 kazni v lastnem območju. Z radarskimi merilnimi aparati so junija izvedli pet kontrol in pri teh zaradi prekoračenja dovoljene brzine vožnje napravili 15 ovadb in naložili 98 kazni.

Strogi so predpisi o cestnem prometu in varnostni organi so tudi vedno budni in skrbijo, da jih udeleženci prometa tudi izpolnjujejo. Vendar je nemogoče, da bi bili za vsakim šoferjem in tako se dnevno dogajajo še vedno in na žalost vedno bolj usodne prometne nesreče v cestnem prometu. Še vedno drvijo po cestah morilci in samomorilci, ki brezobzirno ter po nepotrebnem ogrožajo življenje in zdravje soljudi in tudi samih sebe. Nekoliko več obzirnosti, previdnosti in več upoštevanja pametnih cestno-prometnih predpisov bi nedvomno zmanjšalo število hudih prometnih nesreč. Šofer ali motociklist nosi odgovornost za bližnjega in samega sebe, prav pri tem polklicu je treba močne moralne vrline in veliko porcijo čuta odgovornosti, lastnosti, ki si jih je treba osvojiti.

Študentje na izletu na Moravskem

V svojo dejavnost uvršča Klub slovenskih študentov na Dunaju v zadnjem času tudi uspel izlet na Moravsko. Izlet je bil 21. junija t. l. pod vodstvom lektorja dr. Piuka. Po zanimivi vožnji preko Mikulova, Hodonina, Stražnice in Blatnic so se študentje ustavili pri cerkvi svetega Antona. Pri tej cerkvi je bilo prav tisto nedeljo romanje, kamor je prišlo veliko ljudi ter je bilo posebno zanimivo zaradi tega, ker so bile žene in brhka dekleta v slikovitih narodnih nošah. Običaji so precej podobni našim žegnanjem in sejmom.

V gradu Stražnice so študentje obiskali pravi muzej tamkajšnje domače keramike gospoda Landsfelda. Žal, da Landsfelda ni bilo doma, srečali pa so sina Jožeta Uperke, slovitega slikarja moravskih narodnih in podeželskih motivov. V Stražnicah so znani vsakoletni festivali narodnih plesov in noš.

V Mikulčicah pri Hodoninu vodi profesor Poulik arheološka izkopavanja. Študentje so si ogledali temelje izkopavanja cerkva, palač in razne dragocene najdbe. Več predmetov je bilo študentom že znanih, videli so jih na razstavi v Nitri. Mikulčice in Nitra sta

bili glavni središči nekdanje veleamoravske države. Zanimivo je, da so v Mikulčicah našli v ustih nekega mrljca kovanec z imenom bizantinskega cesarja Mihaela III., ki je na Rastislavovo prošnjo poslal na Moravsko Cirila in Metoda. Arheološka izkopavanja na področju Češkoslovaške dokazujejo, da so bili Slovani tam naseljeni že od petega stoletja dalje ter da so tja prispele po najbližjih poteh preko Beskidov in Karpatov.

Dunaj je že žarel v nočni razsvetljavi, ko so se člani Kluba slovenskih študentov na Dunaju vrnili z izleta po Moravskem.

Krožne vožnje na Kazaškem jezeru

Prejšnje leto se je v komaj enomesečnem obratovanju poslužilo krožnih voženj na Kazaškem jezeru 3200 oseb. Od 3. julija letos dalje do 13. septembra plove na tem jezeru potniška ladja „Klopein“ dvakrat dnevno svojo krožno linijo. Na mnogostransko željo so uredili tudi pri velikovškem mostu možnost za vstop v ladjo in izstop iz ladje. Kolikor je bilo mogoče, so pri določitvi časa odzovov in dovozov ladje upoštevali prihod in odhod poštnih in železniških prometnih zvez.

Vozni red je naslednji: Dule odhod ob 9. — prihod Velikovec ob 10. — prihod Kazaze ob 10.35 — povratek nazaj v Velikovec ob 11.30 in Dule ob 12.35; Dule odhod ob 14. — prihod Velikovec ob 15.00 — prihod Kazaze ob 15.35 — povratek nazaj v Velikovec ob 16.25 in Dule ob 17.30 uri.

Vozna cena znaša vključno ogleda kazaške elektrarne za krožno vožnjo Dule—Velikovec—Kazaze 25 šilingov, za vožnjo Velikovec—Kazaze—Velikovec 20 šilingov in navadno vožnjo Dule—Kazaze ali obratno 20 šilingov. Otroci v starosti od 4 do 12 let plačajo polovično vozno ceno.

Uvedba naj bi koristila pojačenju tujkega prometa in spodnjem delu dežele.

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“
v Bilčovsu

V a b i l o

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu bo na splošno željo ponovilo s svojo mlado igralno skupino igro

Rdeča kapica

v soboto, dne 1. avgusta 1964, ob 8. uri zvečer v prostorih pri Miklavžu.

Mladi igralci so s prvo uprizoritvijo te igre tako navdušili gledalce in poslušalce, da želijo dobro podano odrsko predstavo še enkrat doživeti. Tem se bodo ob ponovitvi gotovo pridružili tudi drugi, ki igri prvič niso prisostvovali, zato zdaj ne bodo zamudili te priložnosti.

Vse prisrčno vabi

o d b o r

Št. Jur — Podkraj

V nedeljo je bil v lepem Št. Jurju pri Pliberku semenj, ki mu po domačem pravilu »žegnanje«. V prijetni Št. Jur pride ob vsaki taki priložnosti veliko ljudi, danes pa v okviru malega obmejnega prometa tudi mnogo ljudi iz sosednjega zamejstva. Po cerkvenih opravilih se razvije tako »žegnanje« vedno v izrazito ljudsko veselico, ko se ljudje po trudapolnem tedenskem delu radi sprostijo in poselesijo.

Ob gostinskih mizah na prostem pred Trbosom, pod milim nebom, so se znašli prijatelji in znanci, odlični ansambel godbe iz Mežice pa je s svojimi ubranimi akordi »izzival« pare k veselumu plesu. Razporeženje je bilo živahno in razigrano, godci so marljivo stregli z veselimi »vižami«, pridne natakariče pa skrbele, da nihče ni bil žejen ali lačen.

Dan se je nagibal h koncu, nastopila je temna deževna poletna noč. Ljudje so se začeli eden za drugim razhajati, treba se je bilo podati na domove. Vsi so, nekateri več ali manj utrujeni zaradi preobilo zaužitih tekočin, srečno prispeli na svoje domove k svojim družinam.

Nad vse tragično pa je končala pot domov za 40-letnega naslednika Kanavfovega kmetije v Podkraju Franca Ebnerja, ki se je med potjo smrtno ponesrečil. Vozil se je z motornim kolesom. Nesreča je hotela, da ga je nedaleč od doma izpodneslo s poti ter je treščil v neko drevo tako usodno, da si je razbil glavo. Franc je obležal mrtev na mestu, njegova sopotnica na spremnem sedcu pa je na čudo odnesla le malenkostne poškodbe.

Novica o nenadni tragični smrti Kanavfovega Franca se je zgodaj zjutraj drugi dan razvedela po okolici ter je vse globoko pretresla. Vsi sosedje in iz daljnje okolice, ki poznajo ugledno Kanavfovo družino v Podkraju, globoko sočustvujejo s starši in drugimi svojci preminulega Franca Ebnerja.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroški; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Lovro Polončnik; uredništvo in uprava: Celovec-Klagenfurt, Gossmelergasse 10, telefon 56-24. — Tisk: Založništvo in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov: Celovec-Klagenfurt 2, Postfach 124.

V A B I L O

Znani pevski zbor „France Prešeren“ iz Kranja, ki te dni sodeluje na mednarodnem pevskem festivalu v Spittalu ob Dravi, se bo na povratku domov ustavil v Škocijanu, kjer bo v nedeljo, dne 12. julija ob 20. uri v farni dvorani priredil

pevski koncert

Z MEDNARODNIM SPOREDOM.

Na to izredno pevsko prireditev prisrčno vabljeno od blizu in daleč.

Delfini imajo visoko razvito duševnost

Mnogokrat so ljudje pripovedovali zgodbe o dobrosrčnih delfinih, ki so reševali brodolomce in ki so se dali udomačiti. Te zgodbe je večina ljudi smatrala za neresnične, za človeško fantazijo.

Raziskovanja in proučevanja delfinov so pokazala, da je delfin ena od najinteligentnejših živali. Preiskave delfinovih možganov so pokazale, da imajo delfini kvantitativno in kvalitativno zelo razvite možgane. Iz kazalo se je, da je duševnost zelo visoka. Duševno življenje delfinov je bilo dolgo časa nepoznano, ker živita človek in delfin v tako različnih življenjskih okoliščinah.

Ko so pred 20 leti zgradili na Floridi v ZDA bazene, v katerih so začeli gojiti in proučevati delfine, so ugotovili, da se dajo delfini hitro udomačiti in da se hitro nauče raznih spretnosti. Zelo radi se igrajo in so »glasbeno nadarjeni«: radi poslušajo glasbo in glasove.

Nekaj številčk o našem telesu

Brez milijard ni računa o človeškem telesu

Človeško okostje je sestavljeno iz 243 kosti in njegovi različni deli so povezani z več kot 150 sklepi. A še bolj presenetljive so številke, ki govorijo o sestavi organov. Tako vsebuje 1 kvadratni centimeter črevesne sluznice 3000 do 4000 drobčenih sesalnih »kosmatine« so prekrile s kakimi 3000 celicami, od katerih ima vsaka stotino srkalnih vodov. Celotno število teh kosmatin cenijo na 4 do 8 milijonov in z milijardo srkalnih vodov črpajo hranilne snovi v kri.

Celotna površina človeške kože znaša malodane dva kvadratna metra. Koristna površina pljuč je 150 kvadratnih metrov, se pravi 75-kratna površina telesa. Pljuča so sestavljena iz 350 milijonov žilic, to ustreza 560 do 570 litrom kisika, ki ga človek dnevno potrebuje.

Kri je resnično »kaj čuden sok«. Tkivu mora dovajati za življenje potrebni plin. Da to lahko opravi, vsebuje rdeče krvničke, ki imajo seveda svojo lastno površino. Vse te krvničke — cenijo jih na kakih 25 trilionov — dajejo površino, ki ni mnogo manjša od 3700 kvadratnih metrov, se pravi površino 72 metrov dolgega in 50 metrov širokega kosa platna.

Krvničke merijo v premeru 1,5 tisočinke milimetra. Če bi jih postavili drugo vrh druge kot kovance, bi sestavili iz njih steber, ki bi bil skoraj 40.000 kilometrov visok... To se zdi neverjetno, a je popolnoma točno, ker je v našem telesu 25 trilionov krvničk: $25.000.000.000.000 \times 1,5 : 1000 =$

37.500.000.000 mm, kar je 37.500 kilometrov. Žile, po katerih se pretaka ta kri, imajo v celem 560.000 kilometrov dolžine, kar je ena tretjina Sončevega premera. V 70 letih bi srce, ta izredni motor, napolnilo z izčrpano krvjo velikanski plinski rezervoar. V 70 letih je srce udarilo brez prestanka tri milijardkrat. Delo, ki ga srce opravi vsak dan, bi zadoščalo, da dvigne 16.280 kilogramov

Že pred leti so povzročila v znanstvenem svetu pravcato senzacijo arheološka odkritja neke italijanske odprave, ki je raziskovala gorate predel Libije, kjer je danes popolna puščava. Na pogorju Fezan, ki se razprostira nekako 900 kilometrov južno od Tripolisa, so udeleženci te odprave našli ostanke visoko razvite kulture, katere starost so ocenili na 6000 let; ta kultura je torej obstajala v zgodnji kameni dobi, tedaj ko Sahara še ni bila puščava, kakršna je danes!

Odkritje je povzročilo takšno senzacijo predvsem zaradi tega, ker bi utegnili pomeniti dokaz, da so prav tu — v teh goratih predelih Libije — nastajali temelji poznejše cvetoče civilizacije starega Egipta. Vse namreč kaže, da so se ljudje, ki so ustvarili to prastaro saharo-libijsko kulturo, pozneje, ko se je začela Sahara spreminjati v puščavo, preselili v dolino Nila in tam osnovali prvo civilizacijo starega Egipta. Danes vemo, da se je egiptovska civilizacija pojavila kar iz nenada, tako rekoč »čez noč«, in da je zaživela v dolini Nila že kot zelo razvita. To dejstvo je znanstvenikom vedno pomenilo veliko uganko, ki je do omenjenega odkritja italijan-

ske arheološke odprave v Libiji, nikakor ni bilo mogoče prepričljivo pojasniti.

Ko se je odprava italijanskih arheologov vrnila s svojega tretjega potovanja v libijsko pogorje, so znanstveniki obogatili arheologijo z novimi, nič manj pomembnimi odkritji.

Italijanski arheologi so v kamnitih votlinah v pogorju Fezan našli več grobnic, v katerih je bilo nekaj mumificiranih trupel. S pomočjo radiokarbonske metode (metoda za ugotavljanje starosti) so ugotovili njihovo starost — rezultati raziskav kažejo, da znaša le-ta najmanj šest tisočletij.

To naj bi torej pojasnilo vprašanje, odkod Egiptčanom njihova umetnost mumificiranja trupel. Hkrati pa je nova najdba pomembna tudi zaradi tega, ker dokazuje, da so ljudje saharo-libijske kulture imeli že visoko razvito verstvo (verovali so v življenje po smrti), kar je hkrati potrdilo relativno visoke stopnje razvoja vse njihove kulture.

Druga odkritja italijanskih arheologov pa potrjujejo, da so se ti ljudje za gotovo že ukvarjali s poljedelstvom (ki je osnova za nastanek civilizacije), da so gojili domače živali (na primer govedo) in da so se ukvarjali tudi s keramiko in slikarstvom.

MUMIJE NA SECIRNI MIZI

V zadnjem času so se nekateri znanstveniki lotili zelo natančnih raziskav »pacientov«, ki so umrli pred več tisočletji, da bi ugotovili, katere bolezni so bile že takrat razširjene. Skupina britanskih strokovnjakov je poleg podrobnih analiz z najmodernejšimi napravami tudi obducirala več staroegipčanskih mumij in je zbrala vrsto podatkov, ki so zelo pomembni za zgodovino razvoja zdravilstva.

Eno od odkritij te znanstvene skupine je posebno »navdušilo« ortopede. Izkazalo se je namreč, da stari Egiptčani niso poznali trajnih deformacij stopala, ki so velika nadloga sodobnega človeka. V mnogih civiliziranih deželah ima namreč skoraj vsak drugi prebivalec trajno deformirano stopalo ali sploh vso nogo, kar mu povzroča precej težav pri hoji. Vzrok, da je to tako, tiči po mnenju ortopedov v slabi konstrukciji sodobne obutve. Stari Egiptčani so — kot vemo — nosili zelo pripravo obutev (udobne sandale z nizko peto in s trakom med palcem in kazalcem na nogi,

dratni centimeter. Samo v možganski skorji pa je 14 milijonov živčnih celic.

Celotno dolžino živčnih vodov pri človeku cenijo na 480 tisoč kilometrov (razdalja med Zemljo in Luno je 384.400 kilometrov).

Na kvadratnem centimetru človeške kože je 100 znojnic ali več kot dva milijona na vsem telesu. Ta isti kvadratni centimeter kože vsebuje tudi meter žilic in kapilar in štiri metre živčnih nitk, kar znese po vsem telesu 20 kilometrov žilic in 80 kilometrov živčnih nitk. In to samo v koži.

Naše uho ima nič manj kot 24.000 živčnih elementov, v mrežnici vsakega našega očesa pa je 75 milijonov »čepkov«, ki so povezani z izredno tenkimi živčnimi nitmi ter prenašajo v možgane optične podobe.

ki so zelo podobne današnjim japonskim sandalom, razen tega pa tudi niso hodili po ravnem betonu ali asfaltu, ampak večidel po pesku in mehkih tleh.

Skupina britanskih znanstvenikov je tudi zanesljivo ovrgla hipotezo, ki je nastala pred časom, češ da so že stari Egiptčani boleli za sifilisom. Neizbrisnih sledov, ki jih pusti ta strašna bolezen na človeškem okostju, niso našli niti pri eni od več sto obduciranih mumij. Vse torej kaže, da bo veljala druga teorija, češ da so sifilis zanesli v Stari svet šele Kolumbovi mornarji, ko so se vrnili po odkritju Amerike.

RAK — ŽE STARA BOLEZEN

V Starem Egiptu je bila zelo razširjena tuberkuloza v najrazličnejših oblikah in za to boleznijo je umrlo več faraonov. Stari Egiptčani so razen tega tudi precej umirali zaradi žolčnih in ledvičnih kamnov, boleli pa so tudi za golšavostjo in črnimi kozami. Kozje je na primer prebolel znani faraon Ramzes V. Bolezen mu je pustila vidne brazgotine na obrazu in na spodnjem delu trebuha, kar je bilo na njegovi mumiji mogoče natanko opaziti.

Posebno zanimivo odkritje s stališča zgodovine zdravilstva pa je bilo to, da so britanski znanstveniki pri več mumijah odkrili sledove raka, kar pomeni, da je rak res že zelo stara nadloga človeškega rodu. Resda je bil rak v starem Egiptu zelo redka bolezen, toda Thompson Rowling to razlaga s tem, da je bila povprečna življenjska doba takratnih Egiptčanov zelo nizka — komaj 35 let, kar pomeni, da stari Egiptčani niso živeli do tiste starosti, ko je rak pri ljudeh najpogostejši. Najbrž so tudi prav zaradi tega odkrili le pri nekaterih mumijah sledove obolenj krvnega ožilja in srčnih bolezni, ki se pri človeku običajno pojavijo šele v pozni starosti.

ZANIMIVOSTI IN TEHNIKE

● Ameriški znanstveniki na Mount Palomarju so prvič zabeležili vihar v plasti oblakov, ki neprenehoma obdajajo Venero. Nevihto, ki je divjala na področju, dolgem 1600 km, je bilo kaj lahko opaziti na južnem delu planeta: seveda z napravo, ki zabeleži tudi najmanjše toplotne spremembe v ozvežjih. Vzrok nevihte so verjetno nihanja temperature v oblačnem pasu Venero.

● V Sovjetski zvezi gradijo krožni protonski pospeševalnik z jakostjo 60 do 70 milijard elektronskih voltov. Novo napravo namenjajo uporabi pri proučevanju sil v notranjosti atomskih jeder. Prav tako namenjajo v kratkem dokončati kibernetični pospeševalnik z enako jakostjo.

● Švicarske železnice so uvedle novost v prometu, in sicer dvonadstropne prilžne oz. službene vozove, da bi pospešile manipulacijo s pošiljkami priljage in ekspresnega blaga, ki jih je v prometu vedno več. Ti vozovi imajo to novost, da so opremljeni s posebno dvigalno ploščadjo, ki jo je možno vselej naravnati v višini, ki ustreza potrebam na manipulacijski postaji. Tako bodo odpadle marsikatero zamude, ki so nastajale zaradi manipulacije s temi pošiljkami.

● Belgijski inženir Outlet iz Bruslja, ki se ukvarja predvsem z zaščito zgradb in umetniških del pred uničevalnim delovanjem vode, opozarja sodebnike na stvaritve starih Asircev, Grkov in Rimljanov. Omenjeni narodi so v aniki pokazali precej domiselnosti ravno v tem pogledu, saj jim je uspela harmonična kombinacija med obliko zgradbe in materialom, ki naj bi preprečil škodljive vplive vode.

Žerjavica je zacvrčala. Nanjo so iz veder, ki so stala ob strani, izlili vodo: dvignil se je oblak smrdeče pare. V kadeče se oglje so se mimo razmaknjenih mož zagrnala v rumena telesa. Roke so grabile po njem: mrzlično, ko da gre za zlato. Vtem je lesena pregrada popustila. Slap zajezjenih teles se je razlil. Vse se je vrglo na oglje. Bobni so še vedno grmeli.

Spet sem bil ob stojnicah. Mikrofonu so še vedno hropeli, vendar je bilo na festivalskem prizorišču že čuti, spustitev. Vsi pritiski so popuščali: vnapi in notranji. Verniki in radovedneži so odhajali. Vračal sem se žejen in truden.

Z oseko po napeti živčnosti sem se najprej zavedel groze: tiste, ki ji nisem znal najti primere: brezstrastne in ledene, in kljub temu, da se je vezala na množico in ljudi, čudno brezosebne. Bila je izven vseh primerjav, s katerim sem jo zaznal doslej. Raztelesena in nedoumljena. In ko sem ji iskal vsaj približno prispodobno, se mi je kot edina vsiljeval slonjeglavi Ganeša z napihnjenim trebuhom, štirimi kratkimi rokami in kretenskim nasmehom.

Ljudje, ki sem jih gledal, niso bili niti joge niti fakirji. Bili so največ izvrženci — pariji, ki se za majhen denar in pičlo hrano vdinajo za najslabša dela. Tem ljudem je tuj nauk o individualnem duhu posameznika („individualna“) in univerzalnem duhu („pramatna“), ki vodita jogije in fakirje, da v spajanju obeh, preko meditacij, duhovnih in fizičnih vaj, ki trajajo leta in leta, obvladajo naposled telo z voljo duha do take popolnosti, da brez občutka za bolečino kljubujejo vsakemu mehničnemu nasilju nad njim. Nekateri celo gospodarijo nad njegovimi avtonomnimi funkcijami. Ta psihofizična »reintegracija«, če jo lahko tako imenujemo, zahteva poleg tisočletnih em-

Okameneli smehljaj

JOŽE
CIUHA

pričnih skušenj ob izrednih koncentracijah sposobnosti tudi domala ves čas, ki ga človek premore.

Tega pa pariji seveda nimajo. Če postavimo to »reintegracijo« kot skrajno mejo vzhodnjaškega racionalizma, je to, kar sem videl danes, nekaj povsem drugega:

Bodla, žgala in mučila se je najbolj zavrgena raja, katere duhovne sposobnosti so nevzgojene in neizoblikovane in ki jo bolj od razumnosti vodijo strah, fatalizem in pogojni refleksi. Je mar skrajno zavestno racionalnost v tem primeru nadomestila brezmejen verski zanos?

✱

Pomlad v Burmi je neromantična. Narava je zelena le v parkih in vrtovih, ki jih zalivajo. Vse ostalo je presušeno in ožgano. Z vsakim dnem je bolj vroče in noči ne premorejo nobene svežine več. Krokariji se z razprtimi kljuni sliskajo v senco, psom pa molijo iz gobcev presušeni jeziki.

Vročina ubija. Čeprav me zastruplja apatija, se držim toliko na udi, da delam. Delo rešuje problem časa, včasih pa celo zdravja.

Platina, ki sem si jih po dolgem lovu za slikarskim materialom pripravil za prvo silo, so pošla. Danes sem napolnil nova. Ko sem hotel skuhati lim za podlogo,

sem opazil, da je kuhalnik pokvarjen. Koščke razbite ploščice, ki sem jih pred tem nalomil, sem vseeno vrgel v posodo z vodo. Polem ko sem se bil nekaj časa brezuspešno trudil, da bi kuhalnik popravil, sem postavil posodo na sonce. Njegova energija je odlično nadomestila elektriko: voda ni zavrela (kar tudi ne sme), pač pa se je lim v njej lepo razpusil. Zaenkrat je v senci nekaj manj kot 40 stopinj, pravijo pa, da bo bolj vroče.

✱

Moji novi sosede so burmanski študentje (kolikor zdaj, ko so počitnice, niso zapustili naselja), trije črnci iz Nigerije in študenta iz Nepala. S tema sem danes šel na sadno tržnico.

Sočne in svetle jagode, ki jih že od zime naprej prodajajo v lično spletenih košaricah, so polemnele: prezele so in gnile. Zato pa so branjevale založene z mangostini, ananasi, lubenicami, papajami, da banan niti ne omenim: teh je v vseh letnih časih dovolj. Kmalu bo dozorel tudi mango.

Tržnica je potopljena v neznosen smrad. Osmrajujejo jo »duriani«. Durian je kot buča velik, v mnoge korice naježen sadež. Pod ježasto lupino je užitno jedro. Okus je podoben sladkani pečeni čebuli. Domačini sadež zelo cenijo in ga prodajalke zato tudi drago prodajajo. Le jabolka so dražja, toda ta uvažajo iz Avstrije. Nepalca sta kupila duriane, jaz pa sem se jim v velikem loku izognil. Vonj po razkranjanju in gnilobi je preveč vsiljiv in težak.

✱

Danes se je začelo praznovanje burmanskih noveletnih praznikov. Angleži so jih zaradi polivanja krstili »Water Festival«.

Takoj, ko sva iz naselja zavozila na cesto, sem za-

Evropa v borbi za meso

Po poročilih Agrarno gospodarskega instituta zveznega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo je letos v prvih štirih mesecih v naši državi prišlo 144.000 domačih klavnih goved na trg, kar je za 51.000 ali za 26% manj kot v prvih štirih mesecih lanskega leta. Avstrijski izvoz klavne živine je zaradi tega v tem času padel od 52.000 na 11.400 goved, na domačem trgu pa je bilo zaklanih 10.500 manj goved kot lani v tem času. Padec zakoljev je torej znašal 7,3%.

Še bolj kot domača ponudba klavne živine je letos nazadoval zakolj klavnih telet. Do konca aprila jih je bilo zaklanih 143.300, do istega dne lanskega leta pa 167.700. Padec zakoljev znaša po tej primerjavi 14,5%.

Podoben kot pri nas je položaj na trgu z mesom tudi po ostalih evropskih deželah. Tako je n. pr. v Zapadni Nemčiji, Franciji, na Holandskem, Norveškem in Švedskem ter v Švici, ki vodijo statistiko o zakoljih, prišlo letos v prvem četrtletju za 7% manj goved v zakolj, kot v lanskem prvem četrtletju. V evropskem merilu pa sodijo, da je letos ponudba klavnih goved padla za 5%.

Pri teletih je v prej imenovanih deželah število zakoljev v prvem četrtletju še bolj nazadovalo kot v naši državi. V zakolj je namreč prišlo za 15,5% manj telet kot lani v prvem četrtletju. Najbolj je nazadoval zakolj telet v Veliki Britaniji, in sicer za 23,3%.

Vzrok tako vidnemu nazadovanju zakolja telet pripisujejo v glavnem nazadovanju števila krav in s tem v zvezi povezanemu strahu, da bo ponudba goved še naprej nazadovala. Zaradi tega strémijo po vseh deželah, da bi čim več telet spitali v mlade bike, preden bi jih postavili v zakolj. Kmetijstvo ta priporočila rado posluša, ker so visoke cene klavne živine po vsej Evropi zanj zelo zanimive.

Nitramoncal odslej z 22 odstotki dušika

Avstrijske tovarne dušika so pričele s 1. julijem proizvajati močnejši Nitramoncal, kakor so ga proizvajale doslej. Doslej so proizvajali to gnojilo z 20,5% dušika, odslej naprej pa ga bodo proizvajale z 22% dušika. Nitramoncal se bo zaradi tega nekoliko podražil, vendar samo v toliko, v kolikor bo imel več dušika.

Istočasno so tovarne dušika za Nitramoncal namesto dosedanjih papirnatih vreč uvedle vreče iz plastične tkanine. Ta sprememba ima veliko prednost za praktičnega kmetovalca. Medtem, ko je doslej stal vedno pred nevarnostjo, da se mu Nitramoncal vsled vremenskih vplivov navlaži, sedaj te skrbi ne bo imel več. Gnojilo bo dobil v neprodušno zaprtih vrečah, kjer vlaga do gnojila ne bo imela več dostopa. Najbolj razveselljivo pa je to, da zaradi vreč Nitramoncal ne bo dražji.

gledal na približno vsakih 50 metrov gruče premočenih ljudi. Ob njih so stale posode raznih oblik in velikosti: konzervne škatle, pločevinaste kante, aluminijaste zajemalke, kakršne rabijo Burmanci pri umivanju za polivanje, skleda, lonci, vedra, sodi itd. Nekateri so imeli v rokah celo gasilske cevi s priključkom na vodovod. Ti so stali največ ob improviziranih stojnicah, kjer je bila oborožitev, izražena v kalibrih posod, popolna. Tudi zaloge vode so se ne glede na stik z vodovodom zdale neizčrpne.

V pljuskih pršečih kapljic se je sonce igralo z mavrico. Voda pa je pljuskala povsod in na vse, kar je šlo mimo stojnic in posameznih skupin: na ljudi in vozila. Noben dež ni tako gost, kot so bili vodni križni ognji. In če ni nekaj časa nihče prišel v zasedo, so se ljudje z vedri in posodami polivali med sabo. Ko so si otirali mokre obraze, so se hrupno smejali. Vzdušje je bilo karnevalsko.

Z Marie sva se peljala na njen dom. Pred zasedami so naju varovale privite šipe. Pričakala naju je pisana in vesela družba. Mladi ljudje so se zbrali, da bi se skupaj odpravili na mokro potepanje po mestu.

Po zajtrku s čajem, keksi in papajami se nas je kakih dvajset zdrenjalo na džip: sam ne vem, kako nam je to uspelo. Viseli smo drug preko drugega. Že to je bil zadosten razlog za prešernost in smeh.

Pri hišnih vratih so nas pričakali Marijini bratranci in sestrice: kopica smejočih se otročičev s pištolami na vodo. Ti so nas prvi krstili.

Ko je bila za nami prva obcestna postaja, smo bili povsem premočeni. Z dvignjenimi rokami nas je pred njo ustavil širokopleč mladenič. Ko je vozilo obstalo, ga je zagodil s kosom opeke, tako da nismo utegnili pobegniti. Potem se je ulilo: padalo je z vseh strani. Celi sla-

povi so grmeli na nas: od zgoraj, spodaj in od strani. Po nekaj trenutkih smo stali v mlaki, džip pa je polegnil naprej: do naslednje postaje.

Voda, ki je kar naprej udarjala ob mokre lase, kožo in obleko, je bila iz posod topla, iz cevi pa hladna. Po nekaj postajah smo se kljub razbeljenemu soncu tresli. Presledki med postajami so bili prekratki, da bi se ogreli.

Po cestah so križarila vsa mogoča vozila. Mnoga med njimi so bila slavnostno okrašena: s cvetjem, zastavicami, napisi, narezljanim papirjem in podobnim. Na nekaterih so bile improvizirane scene iz burmanskega bajeslovja. Na njih so igrali muzike in plesale plesalke in plesalci. Mnogi med njimi so bili veselo maskirani ali pa oblečeni v stare narodne noše. Vse je bilo seveda mokro: ljudje, cvetje in dekoracija. Mokre zavese so opletale kot v dežju izprane zastave. Voda je bila v tem veselem programu točka številka ena.

Ne vem kdaj, kje in kako je zlezal na naš kamion v žensko oblečen možki. Obraz je imel obarvan z modro in belo barvo, ustnice pa pomazane z rdečilom. Dlani so mu s ploskanjem odmerjale takt, in pa je kljub gneči lepo plesal. Dlani se niso utrudile, pa tudi on se ni.

Z odraslimi so se enako veselili otroci. Nekateri so bili belo poslikani (verjetno s „tanaka“ praškom), nekateri pa črno (bržčas kar s kremo za čevlje). Otrok in odraslih nisem dotle nikoli videl tako sproščenih: ko da bi njih resnobna vsakdanja skorja počila.

Peljali smo se v središče mesta. Tu se je karnevalski videz še stopnjeval. Na trgih so bili postavljeni odrji, na katerih so ob zaglušni muziki plesale skupine deklet ali pa šeme uganjale svoje norčije. Spet sem gledal poslikane obraze: v grolesknosti so bili mojstrsko izrisani. Po licih so se zvijale z rdečilom in drugimi barvami začrtane kače. Ob besnenju bobnov, činel in bambusovih palic

Krmno žito se je podražilo

Zvezni minister za kmetijstvo in gozdarstvo je pred kratkim izdal odredbo, po kateri se je z veljavnostjo od 21. junija tega leta uvoženo krmno žito podražilo. Podražitev znaša pri krmnem ječmenu 5%, pri krmni koruzi pa 7%. Za zadrage oz. trgovce s kmetijskimi pridelki so nove cene franko skladišče določene pri krmnem ječmenu s 1945,70 šillingov, za krmno koruzo pa z 2081,50 šillingov za tono. Zasluzek oz. pribitek za manipulacijske stroške zadrug oz. trgovcev s kmetijskimi pridelki je pri drobni prodaji med 50 in 500 kg določen s 7%, pri prodaji v količinah med 500 in 1500 kg s 6% in pri količinah nad 1500 kg s 5%. Podražitev uvoženega žita ima namen vzpodbuditi domače kmetijstvo k povečanju proizvodnje domačega krmnega žita.

Z ozirom na to, da je bila v naši državi doslej pšenica za 31% dražja kot krmni ječmen, je proizvodnja pšenice zadnja leta stalno naraščala, proizvodnja krmnega ječmena in koruze pa vedno bolj stagnirala.

Letos pričakujejo, da bomo imeli 150.000 ton s 50 groši po kilogramu subvencionirane pšenice preveč, zato pa bo treba uvoziti 550.000 ton krmnega žita. Že lani je moralo dati kmetijsko ministrstvo 76.000 ton pšenice

Olajšanje transportov - osnovni problem špecializacije na sodobno govedorejo (2. nadaljevanje)

V vseh takih primerih se zadnje čase uveljavlja s tako imenovanim »samonakladnikom in razkladnikom« (Selbstladewagen) zboljšani prvi sistem spravlja krmne, spravilo dolge krmne. Ta voz je sicer za pobiranje krmne s tal in za njen transport odličan, toda pri razkladanju nastane prvi problem. Voz sicer sam prazni krmno, ker pa je ta dolga, je njeno spravilo zamudno, ker je tudi med seboj zelo pomešana in zapredena. Kjer ni na skednju dvigala za seno, je njegovo spravilo v parno še vedno zelo težko in zamudno ročno delo. Še bolj težko in zamudno pa je ročno delo, če moramo po razkladanju kup ovele trave ali sena rezati v silos.

V očigled temu ima pred samonakladnikom na manjših kmetijah, ki imajo polje in travnike v bližini, vilasti nakladalnik in nosilnik krmne na hidravliki traktorja, takolimenovani »Heu- oder Siloschwanz« večje prednosti. S pomočjo traktorja potisnemo z njim seno, travo in silokoruzo na kup, jo dvignemo s traktorjevo hidravliko in jo zapeljemo na dom. Delovnotehnično razbremenitev vendar vilasti nakladalnik in nosilnik predstavlja le za kmetije, ki imajo svoje polje in travnike blizu kmetije.

Kar tiče zgolj spravila sena, prednjači pred sistemom spravila dolgega sena tretji sistem, to je spravilo stisnjene sena. Tovrstni stroj pobira seno s tal in ga stiska v 8 do 25 kg težke bale, nakar ga sam spravi na voz za njim. Vendar je v primerjavi z mnogostranstvo travniškega kombajna le zelo enostransko uporaben in zaradi tega za obrat, ki je špecializiran na govedorejo, predrag. Bodočnost je tako v delovnotehničnem pogledu kot z ozirom na pripravnost za spravilo zelene krmne in z ozirom na najboljši način konzerviranja beljakovin, vitaminov in rudnin v krmni še vedno v drugem sistemu, v spravilu zrezane krmne v silose. Seveda bo tudi v bodoče ta sistem uporaben le v ravnini.

Stroji za spravilo gnoja in gnojnice na polje

Ko začnemo to poglavje, ga moramo začeti pri ureditvi hleva. Le-ta naj bo taka, da bomo lahko shajali z najmanjšimi količinami nastilja. Če upoštevamo, da pridelamo pri povprečni intenzivnosti govedoreje po hektarju kmetijske površine 12 ton hlevskega gnoja in 6 ton gnojnice, potem vidimo, da stojimo že na takem posestvu pred izobiljem gnoja, ki ga ne moremo tar tako spraviti na travnike in na njive s krmnimi rastlinami. Problem »kam z gnojem?« je že tu aktualen, še aktualnejši pa je na kmetijah s še bolj intenzivno govedorejo. Zato je popolnoma razumljivo, da pridejo na posestvih z intenzivno govedorejo v poštev le hlevi s kratkimi stojišči in z uporabo 2 kg nastilja na govedo.

Transport gnoja in gnojnice je drag in zamuden. Tehnika je doslej ustvarila dve moderni možnosti za njuno spravilo na polje in travnike in sicer

- trosilec hlevskega gnoja, ki je tako konstruiran, da je uporaben tudi za druge transporte na kmetiji,
 - špecialni voz ali sod (Främixfaß) za spravilo gnojnice, ki je pomešana z gnojem.
- Pri trosilcu hlevskega gnoja je sedaj rešeno tudi vprašanje njegovega nakladanja. To delo najbolje in najceneje opravi nakladalnik na hidravliki pred traktorjem (Frontlader), ki je v večjih hlevih pripravljen tudi za spravilo gnoja na gnojišče, poleg tega pa še za prevoz krmne, za nakladanje krompirja in gramozar ter za pluzenje snega in planiranje zemljišč. Njegova uporabnost je torej mnogostranska. Zato je njegov nakup povsod samo priporočljiv.

za krmno na razpolago, ker je drugače ni bilo mogoče vnovčiti.

Podražitev uvoženega krmnega žita naj bi dosedanje naraščanje proizvodnje pšenice zajezila. V kmetijskem ministrstvu menijo, da bo podražitev uvoženega krmnega žita avtomatično sprožila tudi podražitev domačega krmnega žita, kar bo povečalo zanimanje za povečanje njegove površine na račun površine pšenice. Pravijo tudi, da se je z novim razmerjem med ceno pšenice in cenami krmnega žita avstrijsko razmerje približalo razmerju po drugih evropskih deželah, zlasti pa razmerju po deželah Evropske gospodarske skupnosti.

S podražitvijo krmnega žita se je podražilo tudi pitanje prašičev. Od te podražitve so najbolj prizadeta pitališča, ki pitajo brez lastne krmne. Trdo so prizadeti tudi gorski kmetje, ki pitajo prašiče, najlažje pa bodo podražitev prenesla kmečka pitališča, ki pitajo z doma pidelano krmno, v naših primerih s krompirjem in z ječmenom. Sicer v kmetijskem ministrstvu trdijo, da podražitev krmnega žita tudi za gorske kmete ne bo prehuda obremenitev, ker bodo večja sredstva, ki jih bo kmetijsko ministrstvo zbiral iz izenačevalnega fonda pri uvozu krmnega žita, služila predvsem za pospeševanje proizvodnje gorskih kmetov, toda dosedanja praksa tega pospeševanja pravi, da bodo tudi v bodoče tega izdatnejšega pospeševanja deležni le nekateri, medtem ko prizadene podražitev vse gorske kmete. Stvarno gledano bi bilo bolj pametno, če bi ministrstvo namesto podražitve krmnega žita, primerno pocenilo pšenico, katere pridelovanje je ob sedanjih mehanizaciji dosti cenejši, kot pa pitanje prašičev.

Podražitev krmnega žita pomeni podražitev pitanja in zmanjšanje njegove rentabilnosti za vsakogar, ki v naših pogojih

- ne bo omejil proizvodnje žita na proizvodnjo ječmena, predvsem pa na proizvodnjo mešanice ječmena s pšenico in ovsem;
- ne bo pirstopil k špecializaciji na prašičerejo z intenzivno vzrejo in z naglim pitanjem;
- ne bo skrbel, da bo dobil v hlev plemenske merjasce in plemenske svinje, katerih naglo priraščanje in dobro izkoriščanje krmne (za 7 kg krmne mešanice 1 kilogram prirastka) je že zagotovljeno v njihovih dednih osnovah.

S tem v zvezi je treba še dodati, da se morajo v bodoče kupljene krmne mešanice za prašiče in za perutnino poceniti. Po najnovejši noveli k zakonu o davku na blagovni promet je bilo namreč dosedanje obdavčenje proizvodnje krmnih mešanic z davkom na blagovni promet odpravljeno, vsled česar so bili ustvarjeni realni pogoji za pocenitev krmnih mešanic.

ter ob vrisku piščali in hrupu razigrane množice so se bile nekrvave bitke. Na vse, kar se je premikalo po ulicah, je lila voda tudi iz hiš.

Do kosila me je že precej mrazilo. Prvič, odkar sem šel na pot, sem imel kurjo polt. Marie in drugim dekletom so se v curkih razpustili lasje in se mokri lesketali v soncu.

Na kosilo so nas povabili Tajci. Z jedili, ki jim ne poznam imena, a so mi teknila, so nas gostili v zgradbi tehniške visoke šole. Nekdo med njimi mi je celo prinesel kozarec whiskyja, ki sem ga premražen izpil na dušek. Sonce mi v Burmi ni nikoli tako prijalo kot pol ure po kosilu, ko sem na njem sušil mokro obleko. Potem se je nadaljevalo. Vodene bitke niso niti za hip prenehale. Kljub smehu in petju, ki na našem kamionu ni prenehalo, sem bil zabave že precej sit.

V bližini Kaba E pagode smo obiskali Marijino znaniko — karensko zdravnico. Čeprav nas je bil poln kamion, je za mizami na velikem vrtu pred njeno vilo sedelo vsaj še dvakrat toliko gostov.

Za uvod so nas seveda polili. Polem smo jedli iz riža, rezancev, sočivja in mesa pripravljene burmanske jedi ter pili neke vrste oranžado, v kateri so plavale rezine svežih kumar in lističi peteršilja podobne rastline. Preden smo odšli, so nas spet polili: brez tega ni šlo nikjer.

Danes sem na deblu drevesa, ki je najbližje desnemu od dveh velikih oken moje sobe, znova odkril kameleona. Stara znanca sva si, vendar sva se v zadnjih tednih zgrešila. Mogoče je kdaj gledal v sobo, kot nekoč v sušnih dneh, le da jaz tega nisem opazil. Spremenil se je namreč, tako da sem ga komaj prepoznal. Tudi postaral se je. Toda srečanje s kameleonom sodi pravzaprav na rep vseh listih, s katerimi so me presenetile živali ob prihoduhu monsuna.

(Nadaljevanje sledi)

Vedno smo ju zagledali v majhnem čolnu, ki se je počasi premikal ob obali jezera proti bledozelenemu ločju in temnim gozdovom. Vodni tok je izdolbel majhen zaliv, ob katerem je bila vas, zaradi gozda skrita našim očem. Ob večerih se je slišalo do nas lajanje psov in oddaljeno zvonjenje.

Najbrž sta živela v vasi, saj je njun čoln prišel vsak dan iz zaliva. Dekle je sedelo na prednjem delu, mož pa je veslal. S prostora, od koder smo opazovali, se nam je zdelo, kot da bi to delal z veliko muko. Vedno sta imela s seboj tudi velikega psa, ki je sedel zadaj in opazoval gospodarjeve gibe.

Bilo je kot da se ne zanima za ničesar drugega kakor za počasno veslanje ob obali. Ničesar drugega nismo opazili. Konč-

šotorov. Rasel je dan in plice so pele na ves glas. Kmalu smo bili pripravljeni za naš dnevni izlet na veliko jezero. Pozajtrkovali smo, potem, okoli devetih, pa smo navadno gledali za malim črnim čolnom. Občudovali smo dekletove zlate lase, ki so se bleščali v soncu.

„Lepa mora biti,“ je rekel Monkey in stekel praf posodo.

„Ta fant je neko strašilo,“ je rekel Wladek, „saj niti veslati ne zna.“

Vzel je ploščo s staro „How much do you love me?“ in jo nastavil. Pevec je kričal, mi pa smo se smejali.

Nenadoma je Monkey zavpil:

„Hej, vi v čolnu! Pridite sem!“

Ne vem, če sta slišala. Verjetno ne, ker sta bila že precej daleč. Morda pa tudi sta,

KAZIMIERZ
ORLOS

Dekle v čolnu

no bi nam lahko tudi pomahala, pa nam nista nikoli.

Dekle je moralo biti lepo. Nosilo je modro obleko, njeni zlati lasje pa so bili kot čelada. Sonce se je v tej čeladi iz las bleščalo tako jasno kot v vodi. Nikoli nismo opazili, da bi se ozrla proti nam, čeprav smo delali precej hrupa. Brž ko smo opazili njun čoln, je Wladek nastavlil ploščo. Monkey pa je stekel k obali praf posodo. Glasovi so se širili daleč preko vode.

„How much do you love me?“

I love you more than all the world,“ je kričal pevec s plošče, mi pa smo med tem že tekli proti naši jadnici. Počistili smo kasneje. Pustili smo prazne šotore in jadrati daleč proti odprtem jezuru. Jadra so se napolnila z vetrom in „Lastovka“ je hitro re-

saj se zvok sliši daleč preko vode. Wladek je rekel:

„Fant gre lahko naprej. Pokličti samo dekle. Rad imam njene lase.“

Piotr se je smejal: „Stavim, da je lepa. Ženska s takimi lasmi mora biti lepa.“

Tisto jutro smo ju zopet videli. Njun čoln je počasi priplul iz zaliva in se premikal vzdolž obale v temni senci, ki so jo gozdovi metali na vodno gladino.

„Zanima me, kam gresta,“ je rekel Wladek. „Vedno ju pustimo in ne vidimo, kaj delata.“

„Morda lovita ribe,“ je domneval Piotr.

Monkey je bil na obali in kot po navadi pomival skodelice. V roki je imel čašo.

„Fantje,“ je dejal, „idejo imam. Ste zanj? Morate biti.“

RALPH URBAN

Tujski promet

Bill se je pripeljal preko Ria Grande v Sorryville in je vstopil v krčmo z napisom »Smith's Saloon«. Pred pultom je ležala orjaška doga, za pultom pa je dremljavale krčmar.

»Halo,« je zaklical Bill. »Rad bi zajtrkoval! Beefsteak z jajcem in pivo zraven!«

»Ali imate dovolj denarja s seboj?« se je zanimal krčmar.

»Hvala, mislim, da ga bo dovolj,« je prikimal gost.

»Potem je v redu,« je dejal krčmar in zavpil v kuhinjo: »Beefsteak z jajcem!« Bill je sedel, pokazal na nekega drugega gosta, ki je ležal z gornjim delom telesa na mizi, in vprašal: »Tale gentleman pa je že navsezgodaj pijan!«

»Ne,« je odvrnil krčmar, »tu sedi od sinoči. Je namreč mrtev.«

»Tako? Kaj pa je bilo?«

»Nič posebnega. Samo računa ni mogel poravnati. Tu na meji srečujemo najrazličnejše ljudi. Nero!« V hipu se je pojavil v krčmi orjaški črnc. Šef mu je pomignil in črnc je vzel večerajšnjega gosta na pleča in ga odnesel ven.

»Sicer je marljiv,« se je opravičeval krčmar, »kljub temu pa ga ne morem navaditi, da bi lokal takoj zvečer očistil. Dandanes je pač težko dobiti izsolano osebo.«

»Močan tujski promet?« se je zanimal Bill.

»Mnogo jih pride prek reke,« je prikimal krčmar.

»Ali imate kaj industrije v kraju?«

»Tisto ne, pač pa čudovito pokopališče.«

»Aha,« je zamrmral gost. »Kako pa je pri vas s šerifom?«

Zadnji je umrl pred tremi tedni za posledicami neke zabludele krogle. Guverner je zdaj razpisal natečaj za novega.

Ko je Bill pojedel, je zahteval račun.

Beefsteak z jajcem, eno pivo,« je mrmral krčmar, »znaša skupno triinosemdeset dolarjev.«

»Koliko, prosim?« je vprašal gost in je že držal v vsaki roki po eno pokalico.

»Osem dolarjev trideset,« je brž dejal krčmar. »To je znižana cena za boljše goste... Slabe razvade so se razpasle pri nas. Za vsako malenkost pa res ni treba potegniti pištola. Skrajni čas, da pride nov šerif k nam!«

»Pomirite se,« je dejal Bill suho, »novi šerif sem jaz. Torej osem dolarjev trideset ste rekli?«

»Triinosemdeset centov,« je pohlevno popravil krčmar. »To je cena za domačine.«

»Kako pa je bilo z mrličem?« je vprašal novi šerif.

»Ta bo ležal za hišo, dokler se ne bo streznil,« je odgovoril debeli krčmar. »Vsak dan dobi namreč od mene brezplačno čašo whiskeyja in nato je ves dan tako pijan, da ga imajo vsi za mrtvega. Vedno, kadar vidimo, da prihaja nov gost, ga Nero posadi na mizo. Tujec, ki sliši mojo zgodbo o mrtvecu, brez obotavljanja plača, kolikor mu zaračunam.«

za oddih in razvedrilo

zala valove. Kričali smo, vriskali in peli. Sonce je s svojimi širokimi rokami počivalo na vodi, tako da je bila gladina jezera kot iz zlata. Veter nam je prinašal vonj po gozdovih, nad nami so krožili galebi.

Mali črni čoln smo pustili daleč za seboj, kmalu ga nismo mogli več videti, kakor da bi ga nikoli ne bilo.

Jezero je bilo veliko kot morje. Jadrati smo, se vadili in vrteli okoli jambora. Proti večeru, ko je voda postajala temnordeča od zahajajočega sonca, smo se vrnili v tabbor. Že od daleč smo lahko videli naše bele šotore na obali. Lajanje vaških psov se je slišalo daleč preko vode. Nebo je postalo temno, kmalu so se pokazale zvezde. Jedli smo v žerjavici pečen krompir in se veselili ribe, ki jo je ujel Monkey. Ko smo ležali v šotoru, smo si pripovedovali umazane šale, govorili o svojih bivših dekletih, o znanih, potem pa zaspali. Zjutraj nas je zbudil hlad. Potem je vzšlo sonce, da nas je gladina jezera bleščala kot srebro. Umili smo se z velikim hrupom v hladni vodi. Skakali smo po jasi, pod drevesi, okoli

„Kakšno idejo?“ je Wladek vpil preko glasu, ki se je širil iz gramofona. Preko vode so zvenele besede:

„I love you more than all the world, More than Tahiti. You're like the wind, Oh!“

„Dobro, lahko se pretvarjamo, kakor da hočemo ugrabiti njun čoln. Ko pa bomo tik njiju, bomo obrnili in ju bodo zadeli samo naši valovi!“

„To je dobra misel,“ je rekel Piotr, „zares imam rad njene lase.“

„Dobra zate, Monkey!“ je vpil Wladek. „Jaz nanjo niti pomislim ne. To je gizdališko.“

„Naredimo to, fantje,“ je rekel Monkey. „Ni veliko časa! Ne moremo jima slediti do druge obale, razen tega pa še ne vemo, kam bosta šla.“

Hitro smo opravili. V nekaj minutah smo pomili posodo in uredili postelje. Monkey je še pogasil taborni ogenj. Počasi smo odjadrati ob močvirju, veter nas je upogibal kot veje na polju.

„Kakšen čuden trio,“ je rekel Piotr, „dekle, prijatelj in pes. Nobenih drugih prijateljev nimata, vedno sta sama. Lahko bi se smejala ali pa gibala po čolnu, onadva pa samo sedita. Monkey, si sploh kdaj slišal, da bi njen prijatelj pel?“

„Ne, saj sem rekel, da je strašilo. Smešno, da hodi tako dekle z njim,“ je odvrnil Monkey.

„Kaj veš, kaj dekle hoče?“ je rekel Wladek. „Morda pa je bogat.“

„Morda,“ se je Monkey strinjal.

Povečali smo hitrost. Veter je pihal od obale in jadra so se napela kot polna vreča. Če bi se smer vetra spremenila, bi jadra plapolala kot velika krila. „Lastovka“ je ležala na strani, da so nam drobne kaplje vode škropile v obraz kot dež. Obala in naša dva šotora sta se oddaljila. Na levi je bilo pred nami odprto jezero. Voda se je bleščala v soncu, od obale so prihajali galebi. Zaliv je bil na desni. Opazili smo belo hišo na oddaljeni obali. Prav pred nami je bil lemen pas gozdov in v njihovi senci mali črni čoln.

Dekletovi lasje so se kot po navadi zdeli kot zlata čelada. Nosila je isto modro obleko. Mož je veslal. Čim bliže smo bili, tem jasneje nam je bilo, da ni ravno strokovnjak. Vesla so se neenakomerno potapljala v vodo in čoln se je počasi premikal.

„Dobro lahko opravimo. Ko pridemo čisto zraven, prevrnemo čoln in upam, da bo vsaj zdaj dečko skočil,“ je predlagal Monkey.

„Dekle ujamemo, njega pa pustimo, da se utopi. Lahko ga še udarimo z veslom,“ je rekel Wladek.

Smejali smo se. Jadrnica je drsela proti nasprotniku, vrvi so škripale, izza kljuna pa je voda pljuskala po nas.

„Lepo je najbrž videti,“ je rekel Piotr, „z obale se mora videti bela jadrnica kot ptica, ki kroži nad vodo. Vsi štirje smo močni in zagoreli. Dekletu bomo gotovo bolj privlačni, se vam ne zdi?“

„Stavim, da bo imela nas raje kot tega slabiča. Poglej, kako vesla.“ Monkey se je rogal. Stal je na pramcu „Lastovke“. Gledali smo njegov zagoreli hrbet in gozdove na obali.

„Zaboga, ali ne vidita neba in gozdov? In bleščečega zlata na vodi. Delata se, kot da jih ni,“ je rekel Wladek.

„Kakšne lepe lase ima ta ženska,“ je Piotr ponovil. „Nisem še videl kaj takega. Bogve, če se ponoči tudi bleščijo.“

„Ne vem, če nas vidita ali ne,“ ga je prekinil Wladek.

„Ali pa se pretvarjata,“ je rekel Piotr. „Tu je meja. Lepo mora biti videti. Lastovkina jadra so bela kakor mleko.“

Vsi smo se obrnili in opazovali mali čoln. Precej star je že bil. Slišali smo lahko udarce vesel ob vodo. Dekle je negibno sedelo na pramcu. Možak je veslal. Samo pes je vstal in nas opazoval.

„Lep policijski pes,“ je rekel Wladek. Drseli smo naravnost proti njima. Zdaj smo jih lahko videli čisto jasno. Mladi mož je bil s svojim bledim obrazom nagnjen in nas ni pogledal. Ko so vesla udarila ob vodo, je nagrbnil čelo. Nosil je suknjič, čeprav je bilo toplo.

Dekle je bilo zelo lepo. „Kakšna punca!“ je šepetal Monkey. Zlata čelada iz las se je obrnila. Njene modre oči so bile kot voda ali nebo. „Kakšne lepe oči,“ je šepnil Piotr.

Obrnili smo, ko smo že skoraj zadeli. Valovi izpod našega pramca so udarili ob njun čoln. Mož v starem suknjiču se je obrnil. Videli smo njegove očesne jamice; bile so velike in temne. Njegov obraz je bil razburjen. Odbrceli smo mimo, vendar smo še lahko slišali njun pogovor.

„Kaj je to?“ se je obrnil k dekletu. „Kdo je bil to?“

„Nič. Samo jadrnica,“ je reklo dekle. Ni nas pogledala. Ni nam privoščila niti pogleda, čeprav smo skoraj trčili ob njun čoln.

„Oh jadrnica, da,“ je rekel fant. Obrnil se je in začel veslati.

„Polisni bolj z desnim veslom. Preveč smo zavili na levo.“

Mali čoln se je še enkrat stresel, potem pa obmoroval. Pes je zapet sedel in spet smo lahko slišali samo udarce vesel. Jadrati smo na odprto jezero. Jadra so bila napeta in voda se je penila za nami. „Slep je,“ je rekel Piotr. „Nismo vedeli, da je slep.“

Opazovali smo, kako je mali čoln počasi izginjal proti gozdovom. Voda je bila kot srebro in galebi so nas preletavali.

Monkey je legel na pramcu. Topli prsti vetra so božali njegov goli hrbet.

„To je življenje, je rekel Monkey, „to je življenje...“

Piotr se je obrnil in ga pogledal. „Lahko si nezadovoljen enkrat! Za božjo voljo, moreš biti nezadovoljen še kdaj?“

ŽENE IN FRANCOZI

● Žene so nebesa za oči, pekel za dušo, vice pa za — žep.

● Če so ženske oči od joka zamegljene, je vedno možki tisti, ki ne vidi dobro.

● Kadar govorita ženi hkrati dva možka in jo prvi obsipava z nežnimi besedami, drugi pa obrekuje njene tekmice, se bo smehljala prvemu in požirala besede drugega.

● Prvo, kar žene vedo, je: da so lepe; česar se naučijo: da so močne; kar izkusijo: da so šibke; kar pozabljajo: da so stare; česar se ponovno spomnijo: kar so pozabile.

● Poštena žena je skrit zaklad. Če ga najdete, se nikar ne hvalite z njim — že zaradi previdnosti.

● Čuvajte se angelskih žena, ker se boste z njimi poročili.

● Molč je edino zlato, ki ga žene sovražijo.

● Najhujša leta za ženo so tista, ko se mladenka prične spreminjati v ženo, ki bi bila rada še mlada.

ZA DOBRO VOLJO

»Rad bi kupil klobuk za svojo ženo...«

»Kakšno glavo pa ima gospa soproga?«

»Trdo.«

○

»Mamica, novo žogo bi rad!«

»Ali si ob pamet, otrok moj! Saj je stara že čisto dobra.«

»Saj sem tudi jaz že čisto dober in si kljub temu kupila novega sinčka...«

○

»Janezek, povej danes učiteljici, da te jutri ne bo v šolo, ker smo dobili dvojčici.«

»Ne, rajši bom rekel, da smo dobili samo eno deklico.«

»Zakaj bi lagal, Janezek?«

»Veš mamica, eno si bom raje prihranil za drugi teden.«

○

Neki popolnoma plešast mož sedi v restavraciji. Na lepem preneha jesti in pokliče natakarja:

»Poglejte tale las na krožniku!«

»Toda dragi gospod, saj je vaš.«

Gost, smehljajoč se v zadregi: »Saj res, prav imate!«

Rak in smrt v prometu

najhujša sovražnika sodobnega človeštva

Med vsemi vrstami bolezni, ki jih danes navajajo kot najbolj pogosten vzrok smrti, je nedvomno na prvem mestu rak, katerega mnogi imenujejo najhujšega sovražnika sodobnega človeštva. Toda človek dvajsetega stoletja ima še drugega sovražnika, ki prav nič ne zaostaja za rakom — to je smrt v prometu. Po statističnih podatkih 47 dežel z razvitim avtomobilizmom zahtevajo prometne nesreče vsako leto najmanj 100.000 človeških življenj, približno desetkrat več ljudi pa utrpi vsled prometa na cesti tako težke poškodbe, da mnogi med njimi vse življenje niso več sposobni za poklicno delo. V 18 letih po drugi svetovni vojni je izdihnilo na cesti 1,7 milijona ljudi, poškodovanih pa je bilo okoli 20 milijonov udeležencev cestnega prometa. Torej res lahko trdimo, da se je smrt v prometu skupno z rakom povzpela na prvo mesto med najhujšimi sovražniki sodobnega človeštva.

Temu se niti ni treba čuditi, saj se na cestah vsega sveta vrtijo danes kolesa okoli 120 milijonov avtomobilov. Število avtomobilov narašča naglo, mnogo hitreje kot prebivalstvo, prometno omrežje pa razvojnjo zaostaja za zmogljivostjo in splošnim razmahom motornih vozil; posledice se kažejo v čedalje hujših zastojih na mestnih križiščih in v naraščanju števila žrtev pri prometnih nesrečah. Pristojne oblasti skušajo naraščanje števila nesreč preprečevati z najrazličnejšimi ukrepi, zasnovanimi na ugotovitvah prometnih in drugih strokovnjakov ter raznih zavodov in institutov za raziskave.

Švedi proučujejo zvezo med barvo vozila in varnostjo na cesti, Francozi so zasnovali petstopenjsko kakovostno lestvico, po kateri bodo sčasoma razporejeni vsi vozniki in ki pomeni tem višji prispevek za obvezno zavarovanje, čim slabše kdo vozi. V boj proti smrti na cesti se bolj in bolj vključujejo tudi psihologi, ki so — med drugim — izkušnje

in ugotovitve, zbrane med proučevanjem tako imenovane psihološke prednosti strnili v metodo, po kateri je mogoče natančno in takoj razčleniti vse v zvezi s prednostjo na kakršnem koli križišču.

Preizkušali so tudi učinek kave, ki po splošnem mnenju vpliva na vozniške sposobnosti. Poskusi so pokazali, da to utegne veljati za posameznike, medtem ko v večini primerov ni bilo sledu o pričakovanem ugodnem učinku. Poskusi so nadalje ovrgli mnenje, da ženska za krmilom slabše reagira kot moški; pač pa so pokazali, da ženskam ob nenadnem pripetljaju pogostejše odpovedo živci, oziroma se prej zmedejo. Neka pariška šola za amaterske voznike je ugotovila, da je »ženske brez smisla in daru za tehniko« — kakor se glasi pogosto mnenje — v resnici mnogo lažje poučevati kot moške. Upravnik šole je izjavil, da so ženske glede zbranosti pri prometnem pouku znatno pred moškimi in da se tudi učijo ustrezno bolje.

Ta teden vam priporočamo:

Iz zbirke žepnih romanov „Ljudska knjiga“

- Vilhelm Moberg: **JEZDI ŠE NOCOJ**, roman iz švedske zgodovine, 180 str., ppl. 18 šil.
- Guy de Maupassant: **DEBELUŠKA** in druge novele, 104 str., ppl. 16 šil.
- Aleksander Beljajev: **GLAVA PROFESORJA DOUELLA**, fantastičen roman, 132 str., ppl. 18 šil.
- Prosper Merimee: **CARMEN — VENERA IZ ILLA**, dve noveli, 112 str., br. 16 šil.
- Valentin Katajev: **PTIČKI BOŽJI**, zbirka humoresk, 144 str., ppl. 18 šil.
- Konstantin Paustovski: **ČRNO MORJE**, roman o lepoti in zgodovini Črnega morja, 176 str., ppl. 18 šil.
- Goffredo Parise: **LEPI KAPLAN**, roman iz malomeščanske družbe, 216 str., ppl. 21 šil.
- Robert A. Heinlein: **GOSPODARJI LUTK**, utopičen roman iz leta 2007, 236 str., br. 13 šil.
- Finn Soeborg: **TAKŠNI SO PAČ**, vesel roman, 138 str., ppl. 18 šil.
- Edgar Wallace: **BLEDOLIČNIK**, kriminalni roman, 168 str., br. 13 šil.
- Vsevolod Ivanov: **OKLOPNI VLAK**, novele o sibirskih partizanih, 152 str., ppl. 18 šil.
- Prosper Merimee: **COLOMBA**, roman s Korzike, 136 str., br. 13 šil.
- Eduardo Santa: **UMIRANJE NA ZEMLJI**, roman sodobnega kolumbijskega pisatelja, 120 str., ppl. 18 šil.
- Somerset Maugham: **NEKDAJ IN SEDAJ**, zgodovinski roman o Machiavelliju in Cezarju Borgiji, 172 str., br. 13 šil.
- Cesare Pavese: **TOVARIŠ**, roman iz življenja italijanskega delavstva, 140 str., br. 13 šil.
- Slawomir Mrozek: **POMLAD NA POLJSKEM**, humoristične in satirične zgodbe, 112 str., ilustr., ppl. 18 šil.
- Violante do Canto: **ČRNI ORFEJ**, ljubezenski roman iz Brazilije, 124 str., br. 14 šil.
- Jack London: **CESTA**, črtice iz potepuškega življenja, 132 str., br. 13 šil.
- Kamala Markandaya: **NEKTAR V SITU**, roman iz življenja indijskih delavcev, 160 str., ppl. 18 šil.
- Arthur Conan Doyle: **SPOMINI SHERLOCKA HOLMESA**, kriminalne novele, 128 str., br. 13 šil.
- Frans Eemil Sillanpää: **SILJA**, roman neuslišane ljubezni, 220 str., ppl. 18 šil.
- Kostas Makistos: **ORKAN**, roman iz zadnje svetovne vojne, 132 str., ppl. 18 šil.
- J. J. Jacobson: **SKRIVNOST Z BARJA**, kriminalni roman, 132 str., br. 13 šil.
- Adalberto Ortiz: **JUYUNGO**, roman iz ekvadorskih pragozdov, 228 str., ppl. 18 šil.

»Naša knjiga«, Celovec, Wulfengasse

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.
Dnevne oddaje: 5.45 Kmečka oddaja — 6.00 Pestro mešano — 7.00 Pestro mešano — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.00 Za gospodinj — 13.00 Pestro mešano — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Objave — 16.55 Kulturne vesti — 18.45 Pestro mešano — 18.55 Lokalni šport — 19.00 Odmev časa.

Sobota, 11. 7.: 8.00 Otroški zbor radia Celovec — 8.05 Naš hišni vr — 8.15 Orkestrski koncert — 14.15 Pozdrav nate — 16.00 Aktualna reportaža — 16.30 Pogovor z gostom — 17.00 Popoldanski koncert — 18.00 Gledališka in filmska kritika — 19.00 Šport — 20.15 Orkestrski koncert.

Nedelja, 12. 7.: 8.05 Kmečka oddaja — 9.05 Venček melodij — 11.00 Dopoldanski koncert v zelenem — 12.45 Gledališko ogledalo — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Skozi svet, skozi čas — 17.05 Plesna glasba — 18.05 Samo veselje z glasbo — 19.00 Šport — 20.10 Iluzije razpadane.

Ponedeljek, 13. 7.: 8.00 Pisemstvo domovine — 8.15 Orkestrski koncert — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Karoški knjižni količek — 16.00 Ljudska glasba — 18.25 Za vas? Za vse! — 18.35 Mladina in gledališče — 19.00 40 let radia — 20.30 Za mesto in deželo — 21.30 Koroška domovinska kronika — 21.45 Veselo je na planini.

Torek, 14. 7.: 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Koncertna ura — 14.55 Posebej za vas — 16.00 Operni koncert — 17.00 V koncertni kavarni — 18.25 Če mene vpra-

šate — 18.35 Aktualna literarna oddaja — 20.15 Radijska igra.

Sreda, 15. 7.: 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 15.30 Tam zunaj v gozdu — 15.45 Sodobna literatura — 16.00 Glasba za mladino — 18.00 Aktualna reportaža — 18.15 Pomoč vsakdo potrebuje — 20.15 »Svilena lesiva«, opera.

Četrtek, 16. 7.: 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 15.15 Komorna glasba — 16.00 Glasba tako lepo sije — 16.00 Glasba zale — 17.00 Dunaj ima stalno sezono — 18.05 Kmečka oddaja — 18.20 Oddaja delavske zbornice — 18.35 Mladinska oddaja — 20.15 Koroški hišni koledar — 21.00 Zveneča alpska dežela.

Petek, 17. 7.: 8.00 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Orkestrski koncert — 15.15 Komorna glasba — 16.00 Glasba zale — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Na obisku pri koroških pihalnih godbah — 19.00 Slavnostne igre v Braganzu — 20.15 Seine-Donava — 20.45 Glasba iz muzikla »My Fair Lady« — 21.00 Glasbene šarade.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00, 00.00.

Dnevne oddaje: 5.30 Dobro jutro — 6.10 Z glasbo v dan — 6.50 Pestro mešano — 7.10 Pestro mešano — 7.20 Jutranja glasba — 11.45 Kmečka oddaja — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Pestro mešano — 14.50 Objave — 17.10 Kulturne vesti — 17.30 Reporter na poti — 18.00 Dobro razpoloženi — 18.55 Za otroke — 19.10 Pestro mešano — 19.20 Kaj slišite danes zvečer — 21.55 Šport — 22.10 Pogled v svet — 23.10 Pogled v svet

Sobota, 11. 7.: 8.20 Glasba na lekočem traku — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.45 Zabavni zvoki — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 11.00 Ljudstvo in domovina — 13.20 Odmev iz Avstrije — 13.55 Agrarna politika — 14.00 Godba na pihala — 14.40 Tehnični razgled — 15.00 Poletje, sonce in glasba — 17.40 Mednarodna radijska univerza — 18.00 Majhen solistični koncert — 19.10 Oddaja vicekanclerja — 19.45 1914 — Konec in preobrat — 20.15 Nesmisel, li moja zabava.

Nedelja, 12. 7.: 7.05 Godba na pihala — 8.05 Dunajčana takoj spozna — 10.00 Dobrodošli v Avstriji — 11.00 Koncert dunajskih simfonikov — 13.10 Za avtomobiliste — 15.00 Ljudstvo in domovina — 15.40 Ljudska glasba — 16.00 Zabavna glasba — 18.00 I love Paris — 19.10 Teden dni dogodkov — 19.30 Melodije za nedeljski večer — 21.15 Evropske pokrajine: Zeleni otok.

Ponedeljek, 13. 7.: 6.05 Premislite prosimo sami — 8.10 Glasba na lekočem traku — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Za prijatelja opere — 14.20 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.00 Poletje, sonce in glasba — 16.00 Ološka ura — 17.40 Zenska oddaja — 19.30 »Deževje v nedeljo« — 20.05 Zborovski in orkestrski koncert.

Torek, 14. 7.: 6.05 Preden odidete — 8.20 Prosimo, prav prijazno — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Pomembni orkestri — 15.00 Poletje, sonce in glasba — 16.30 Življenje se začne pri šestdesetih — 17.15 Znanja za vse — 17.50 Esperanto — 19.30 Leti z nami — 20.30 Robert Stolz dirigira — 21.30 Slavni glasovi.

Sreda, 15. 7.: 6.05 Premislite prosimo sami — 8.10 Glasba na lekočem traku — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Za prijatelja opere — 14.15 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Sodobno finko pesništvo — 5.00 Poletje, sonce in glasba — 16.30 Koncertna ura — 17.40 Lepa pesem — 19.30 Glasba za zabavo — 20.20 Avstrijski pesnik Friedrich Schreyvogel — 20.40 Tako je nastal svetovni uspeh — 21.40 Aktualni prispevek.

Četrtek, 16. 7.: 6.05 Preden odidele — 8.10 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Komorni koncert — 14.15 Pomembni orkestri — 14.35 1914 — Konec in preobrat — 15.00 Poletje, sonce in glasba — 16.00 Stari mojster — 17.40 Zenska oddaja — 19.30 Okoli operele — 21.00 V boju proti lemi.

Petek, 17. 7.: 6.05 Mladi glas — 8.10 Da, to je moja melodija — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.00 Poletje, sonce in glasba — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Za prijatelja opere — 14.15 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.00 Poletje, sonce in glasba — 16.00 Ološka ura — 17.15 Znanja za vse — 19.30 Radijska igra — 20.30 Radijska igra — 21.00 Mi in gore.

Slovenske oddaje

Sobota, 11. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 12. 7.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 13. 7.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporreda. Zena in dom. 10 minut za športnike — 18.00 Za naše male poslušalce.

Torek, 14. 7.: 14.15 Poročila, objave. Za vsakega nekaj ... Glasbena oddaja.

Sreda, 15. 7.: 14.15 Poročila, objave. Kar želite zaigrati.

Četrtek, 16. 7.: 14.15 Poročila, objave. Športni obzorik. Dvanajst stoletij grške Olimpije.

Petek, 17. 7.: 14.15 Poročila, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Iz ljudstva za ljudstvo.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.14, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 — 202 m UKV frekvence 96,5 — 92,9 — 94,1 — 88,5 — 97,9 MHz

Dnevne oddaje: 4.00 Dobro jutro — 10.55 Vsak dan nova popevka — 11.00 Oddaja za voznike in polnike motornih vozil — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Domači napetki za prijetno opoldne — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.00 Obvestila — 19.05 Glasbene razglednice — 19.30 Radijski dnevnik.

Sobota, 11. 7.: 7.15 Jutranja glasbena srečanja — 8.07 Samospeli — 8.25 Iz koncertov in simfonij — 9.00 Počitniško popotovanje — 9.15 Nastopajo mladi glasbeniki — 9.30 Zabavna glasba iz Sovjetske zveze — 10.15 Jugoslovanski pevci popevk — 10.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 12.25 Lahke opoldanske spored — 14.05 Prijateljsko zabavo — 14.35 Voščila — 17.35 Vedri uvodni takti — 18.10 Iz opere »Hovansčina« — 18.45 Novo v znanosti — 20.00 Divertimento in serenada — 20.30 Sobotni večeri v naših krajih — 21.15 Plesna glasba.

Nedelja, 12. 7.: 7.15 Narodni in domači zvoki — 8.00 Mladinska radijska igra — 9.05 Voščila — 10.00 Se pomnite, tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 11.00 Napotki za inozemske turiste — 11.10 Vedri zvoki — 11.40 Nedeljska reportaža — 12.05 Voščila — 13.30 Za našo vas — 14.00 Koncert pri vas doma — 15.05 Šport in glasba — 16.00 Humoreska tedna — 20.00 »Ohridska legenda«, radijska priredba baleta — 21.00 Melodije v izloženem oknu.

Ponedeljek, 13. 7.: 7.15 Jutranja glasbena srečanja — 8.07 Ljubiteljem narodno-zabavnih melodij — 8.30 Takto pojo in igrajo v Soliji — 9.00 Za mlade radovedneže — 9.30 Pisana orkestralna paleta — 10.15 Iz starejših domače glasbe — 11.00 Napotki za inozemske turiste — 12.25 Opoldanske domače melodije — 14.05 Glasbeni avtomat — 15.45 Godba na pihala — 17.05 Poletni sprehod: obisk v mariborski operi — 18.10 Španska zabavna glasba — 18.45 Na mednarodni križpotji — 20.00 Revija zabavnih zvokov — 20.50 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.15 S popevkami po svetu.

Torek, 14. 7.: 7.15 Lahka koncertna glasba — 8.07 Jugoslovanski pevci popevk — 8.35 Slovenske narodne pesmi — 9.00 Počitniško popotovanje — 9.30 Ljubljanski jazz ansambel — 9.45 Pozdrav iz Šumadije — 10.15 Z opornimi pevci po svetu — 12.25 Mali koncert lahke glasbe — 14.20 Ruske narodne pesmi — 14.35 Voščila — 17.05 Poletni sprehodi z zabavnimi orkestri — 18.10 Koncert po željah — 20.00 Glasbeni barok in predklasična v Italiji — 20.20 Radijska igra — 21.15 Med simfoničnimi pesnitvami.

Sreda, 15. 7.: 7.15 Narodni in domači zvoki — 8.25 Povabilo na ples — 9.00 Svet skozi sončna očala — 9.20 Zvočni mozaik — 10.15 Solistična instrumentalna glasba — 10.30 Človek in zdravje — 11.40 Instrumentalne zgodbe o ljubezni — 12.25 Opoldanski spored — 14.05 Glasbeni avtomat — 5.40 Zborovske skladbe Ubaldia Vrabca — 17.05 Poletni sprehodi z našimi solisti — 18.45 S knjižnega trga — 20.00 Za ljubitelje zabavnih melodij — 20.30 »La Giocanda«, opera.

Četrtek, 16. 7.: 7.15 Zvočni kaleidoskop — 8.07 Slo-

vanske narodne pesmi — 9.25 Češkoslovaška zabavna glasba — 9.00 Počitniško popotovanje — 9.15 Vesela počitnice — 9.30 Odmevi z gora in gozdov — 10.15 Z domačih opernih odrov — 12.25 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe — 14.05 Koroški akademski oklet poje pesmi raznih narodov — 14.35 Voščila — 17.05 Poletni sprehodi po glasbenih galerijah madžarskih skladateljev — 18.10 Turistična oddaja — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer.

Petek, 17. 7.: 7.15 Od uverture do finala — 8.07 Majhni zabavni ansambli — 8.35 Med skladatelji Hrvaške in Srbije — 9.00 Planinski tednik — 9.30 Slovenski pevci popevk — 10.15 Orkester pihalne godbe iz Madrida — 14.05 Glasbeni avtomat — 15.45 Mladinski zbor praškega radia — 17.05 Poletni sprehodi s pevci zabavne glasbe — 18.10 Promenadni koncert — 20.30 Pesmi iz renesančne dobe — 20.50 Arena za virtuoze — 21.15 O morju in pomorščakih.

RADIO TRST

Sobota, 11. 7.: 11.45 Ameriški odmevi — 12.15 Predhodniki planinstva — 15.30 »Klatež«, komedija — 18.30 Orkester Slovenske filharmonije — 19.15 Počitniška srečanja — 21.00 Vabilo na ples — 22.00 Simfonične pesnitve.

Nedelja, 12. 7.: 9.00 Kmetijska oddaja — 9.30 S pesmijo po Sloveniji — 11.15 Na najmlajše — 14.30 Sedem dni v svetu — 15.00 Zlata risanka — 16.00 Mojstri groze — 16.30 Baletna glasba — 17.30 Popoldanski ples — 18.30 Kino večeraj in danes — 21.00 Folklor z vsega sveta.

Ponedeljek, 13. 7.: 11.45 Mali ansambli — 12.15 Iz slovenske folklorne — 18.30 Sodobna italijanska glasba —

Skrbi pa take!

Mimo vseh važnih in manj važnih osebnih in svetovnih problemov se mednarodna javnost trenutno bavi z vprašanjem, ob katerem se je resno treba vprašati: ali ljudje danes res nimajo več drugih skrbi! V Ameriki so pred nedavnim ugotovili, da bi tudi za ženske bila bolj koristna kopalna obleka brez zgornjega dela; od ugotovitve je bil le majhen korak do iznajdbe tako imenovanega »mini-bikini«, ki je čez noč postal »svetovni problem številka ena«. Svet je zajel pravi preplah: eni se zgražajo, drugi odobravajo, ponekod pa se z zadevo bavijo tudi oblasti in varnostni organi.

Ob celotnem vrvežu, ki je nastal zaradi »mini-bikini«, se dejansko vsiljuje vprašanje, ali so na svetu res že vsi problemi tako idealno rešeni, da povzročajo ljudem skrbi le še kopalne obleke.

18.55 Tržaški in gorški pianisti — 19.15 Iz lovčevih zapiskov — 21.00 »Triptih«, opera.

Torek, 14. 7.: 12.15 Ženski liki — 18.30 Simfonična delo Richarda Straussa — 18.50 Komorni ansambel iz Münchena — 19.15 Stenka Razin — 22.55 Sodobna simfonična glasba.

Sreda, 15. 7.: 11.45 Jugoslovanski pevci in orkestri — 12.15 Pogled na svet — 18.30 Orkester v 18. stoletju — 19.00 Slovenski romantični samospeli — 19.15 Tržaška gledališča — 21.00 Simfonični koncerti.

Četrtek, 16. 7.: 11.45 Glasbena popotovanje po Evropi — 12.15 Potovanje po Italiji — 17.20 Iz albuma lahke glasbe — 18.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije — 18.30 Kvarlet v 20. stoletju — 19.15 Pragozdovina naše dežele — 21.00 »Erazem Predjamski«, igra — 23.00 Slovenski in jugoslovanski solisti.

Petek, 17. 7.: 11.45 Ameriški odmevi — 12.15 Zena in dom — 18.30 Najlepše romantične simfonije — 19.15 Jadransko morje — 20.30 Gospodarstvo in delo — 21.00 Koncert operne glasbe.

TELEVIZIJA

Sobota, 11. 7.: 16.30 Konjske dirke — 18.30 Poročila — 18.33 Kaj vidimo novega — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Sladka dunajska glasba — 21.00 Čas v sliki, nato kriminalni film.

Nedelja, 12. 7.: 17.00 Svet mladine — 17.55 Za filateliste — 18.20 Konjske dirke — 19.30 Črna na belem — 20.00 Poročila — 20.15 Film — 22.00 Poročila.

Ponedeljek, 13. 7.: 19.00 Poročila — 19.05 Aktualni šport — 19.30 Čas v sliki — 20.00 »Velika ljubezen nadvojvode Janeza« — 21.35 Čas v sliki.

Torek, 14. 7.: 19.00 Poročila — 19.05 Vesela Nizozemska — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Sinatra mladi — 20.30 Mestni pogovori — 21.40 Čas v sliki.

Sreda, 15. 7.: 17.00 »Ali in kamela«, za otroke — 18.00 Mali športni ABC — 19.00 Poročila — 19.05 Slika iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.00 »Tom in njegovi sinovi« — 21.30 Čas v sliki.

Četrtek, 16. 7.: 19.00 Poročila — 19.05 Najmanjši cirkus sveta — 19.30 Čas v sliki — 20.15 »Družinski oče«, komedija — 21.40 Prometni razgled — 22.25 Čas v sliki.

Petek, 17. 7.: 19.00 Poročila — 19.05 Trg ob koncu tedna — 19.30 Čas v sliki — 20.10 Mladinski sodnik — 21.40 Čas v sliki.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

Sobota, 11. 7.: 19.30 Nenavadni konj Champion — 20.00 Dnevnik — 20.30 Cirkak — 21.00 Praga: Poletje na ledu — 21.50 Humoristična oddaja — 22.40 Serijski film — 23.30 Poročila.

Nedelja, 12. 7.: 9.00 Film za otroke — 10.00 Oddaja za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 16.00 Tour de France — 17.00 Ciganske pesmi — 20.00 Dnevnik — 20.45 Serijski film — 21.35 Blejski festival — 22.05 Poročila.

Ponedeljek, 13. 7.: 19.15 Obzorik — 19.30 S kamera po svetu — 20.00 Dnevnik — 20.30 Bukarešta: Otožne in vesele pesmi — 21.00 Tedenski športni pregled — 21.30 Celovečerni film — 23.00 Večeraj, danes, jutri.

Torek, 14. 7.: 16.00 Tour de France, zaključek. **Sreda, 15. 7.:** 19.00 Obzorik — 19.15 Ološka predstava — 20.00 Dnevnik — 20.30 »Don Juan«, opera — 0.10 Poročila.

Četrtek, 16. 7.: 19.15 Obzorik — 19.30 S kamera po Afriki — 20.00 Dnevnik — 20.45 »Smrt v škornjih« — 21.45 Večeraj, danes, jutri.

Petek, 17. 7.: 19.15 Obzorik — 19.30 Naši sončni dnevi, počitniško potepanje, mladinska oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.45 Kinoteka — 22.15 Poročila.